

Súd: Najvyšší súd
Spisová značka: 1Obdo/6/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7115209248
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 08. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Hullová
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2025:7115209248.1

Uznesenie

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Hullovej a členiek senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a JUDr. Eriky Čanádyovej, v spore žalobkyne 2. FVE HUMENNÉ s.r.o., so sídlom Dostojevského 4532/67, 058 01 Poprad, IČO: 45 918 686, zastúpenej Art or Ius, s.r.o., so sídlom Panenská 668/24, 811 03 Bratislava, IČO: 51 038 315, proti žalovanej 1/ Východoslovenská distribučná, a.s., so sídlom Mlynská 31, 042 91 Košice, IČO: 36 599 361, zastúpenej KVASŇOVSKÝ & PARTNERS | ADVOKÁTI | s.r.o., so sídlom Apollo Business Center II, blok A, Prievozská 4, 821 09 Bratislava, IČO: 51 003 848 a žalovanej 2/ Energetika Slovensko, a.s., so sídlom Čulenova 6, 811 09 Bratislava, IČO: 44 483 767, o zaplatenie 23 902,44 eura s príslušenstvom voči žalovanej 1/ a o zaplatenie 1 726,80 eura s príslušenstvom voči žalovanej 2/, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 3Cob/98/2022-1355 z 29. júna 2023, takto

rozhodol:

- I. Dovolanie o d m i e t a .
- II. Žalovaná 1/ má voči žalobkyni nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.
- III. Žalovanej 2/ nepriznáva nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Košice I (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 33Cb/70/2015-958 z 19. novembra 2018 zamietol žalobu ako nedôvodnú, keď dospel k záveru, že žalobkyňa si svoju povinnosť podľa § 4 ods. 2 písm. c) zákona č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o podpore“) nespĺnila voči žalovanej 1/ v zákonom stanovenej lehote do 15. augusta 2014, v dôsledku čoho si nemôže na elektrinu vyrobenú vo svojom zariadení uplatniť právo podľa § 3 ods. 1 písm. b) a c) zákona o podpore na nasledujúci kalendárny rok, t. j. na rok 2015. Žalobkyni teda nevznikol nárok na zaplatenie žalovanej sumy s príslušenstvom. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) tak, že žalobkyni uložil povinnosť nahradiť žalovanej 1/ a žalovanej 2/ trovy konania v rozsahu 100 %.

2. Na odvolanie žalobkyne Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací rozsudkom č. k. 3Cob/98/2022-1355 z 29. júna 2023 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP. Ohľadom uplatnených odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), d), e), f) a h) CSP dospel k záveru, že tieto nie sú naplnené. Konštatoval, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností vyvodil správny právny záver. Odvolací súd si osvojil odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, na ktoré odkázal (§ 387 ods. 2 CSP) a na jeho doplnenie a k odvolacím námietkam žalobkyne uviedol nasledovné:

3. Zo spisu je zrejmé, že žalobkyňa si ako výrobca elektriny s právom na podporu v zmysle § 3 ods. 1 písm. b) zákona o podpore uplatňuje nárok na podporu s odôvodnením, že si splnila všetky povinnosti vyplývajúce z tohto zákona, resp. zo zmluvy uzatvorenej medzi stranami sporu. Odvolací súd v prvom rade poukázal na to, že aplikáciou ustanovenia § 18e ods. 1 zákona o podpore sa vysporiadal Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „Ústavný súd SR“) v náleze sp. zn. PL. ÚS 50/2015, v ktorom uviedol, že zavedenie nepravnej retroaktivity prostredníctvom nového znenia § 4 ods. 3 zákona o podpore je z ústavného hľadiska nielen akceptovateľné, ale aj žiadúce, pričom mechanizmus tejto sankcie sa uplatní ex lege a nie sú potrebné ďalšie rozhodnutia s tým, že sa jedná o súkromnoprávny vzťah medzi žalobcom a žalovaným. Ustanovenia o podpore v zmysle § 4 ods. 2 citovaného zákona sú tak relevantné pre všetky subjekty, ktoré majú nárok na podporu, bez ohľadu na to, kedy boli uvedené do prevádzky. Odvolací súd zdôraznil, že ustanovenie § 18e ods. 1 zákona o podpore sa výslovne viaže k podmienkam podpory výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov energie a podpory výroby elektriny vysoko účinnou kombinovanou výrobou pri zariadení výrobcu elektriny, ktoré podmienky podpory výroby elektriny a spôsob podpory sú upravené v § 3 zákona o podpore, a preto nemôže byť ustanovenie § 18e ods. 1 aplikované aj na sankciu vyplývajúcu z ustanovenia § 4 ods. 3 zákona o podpore v znení účinnom do 31. decembra 2018. Pre žalobkyňu platí len to, že podľa doterajších predpisov zostávajú zachované len podmienky podpory výroby elektriny (§ 3), ktoré nemožno zamieňať s ustanovením § 4, ktorý upravuje práva a povinnosti výrobcu elektriny. Z ustanovenia článku I. § 1 zákona o podpore, ktorý špecifikuje predmet úpravy, nepochybne vyplýva, že zákon ustanovuje jednak spôsob podpory a podmienky výroby [§ 1 písm. a)] a jednak práva a povinnosti výrobcov [§ 1 písm. b)]. V nadväznosti na predmet úpravy potom § 3 zákona o podpore bližšie konkretizuje spôsob podpory a podmienky podpory výroby elektriny a § 4 upravuje práva a povinnosti výrobcu elektriny. Zákon o podpore teda dôsledne odlišuje medzi podmienkami podpory a právami a povinnosťami výrobcov elektriny z obnoviteľných zdrojov. Ustanovenie § 3 upravuje podmienky, ktoré je treba splniť, aby sa výrobca vôbec stal subjektom s právom na podporu. Pokiaľ podmienky splní, musí následne splniť povinnosti v zmysle § 4 citovaného zákona a v prípade porušenia niektorej z povinností uloženej subjektu s právom na podporu, je zákonom daná sankcia. Ustanovenie § 18e v tejto súvislosti iba upravuje, že podmienky podpory výroby elektriny v prípade zmeny podmienok zostávajú pre žalobkyňu zachované. Teda, ak sa menia podmienky podpory (podmienky pre výrobcu, aby sa stal subjektom s právom na podporu, a to po tom, ako sa žalobkyňa takýmto subjektom stala), prípadné nové podmienky sa v zmysle § 18e netýkajú žalobkyne, ale len nových subjektov. Ustanovenie § 18e ods. 1 zákona o podpore má teda väzbu k podmienkam podpory výroby elektriny (§ 3) a nemá väzbu k § 4, v ktorom sú vyjadrené práva a povinnosti výrobcu elektriny podľa znenia zákona do 31. decembra 2018. Vychádzajúc z uvedeného, ustanovenie § 18e ods. 1 zákona o podpore nemôže byť aplikované aj na sankciu vyplývajúcu z ustanovenia § 4 ods. 3 zákona o podpore v znení účinnom do 31. decembra 2018, a to tak, že žalobkyňa nemusí plniť povinnosti (notifikačnú povinnosť) v zmysle § 4 pod hrozbou sankcie. Súd prvej inštancie vec po právnej stránke posúdil správne, keď práva a povinnosti výrobcov podľa § 4 zákona o podpore nepodriadil pod podmienky podpory podľa § 3 a neaplikoval na ne prechodné ustanovenie § 18e ods. 1 zákona o podpore.

4. Základnou spornou otázkou v konaní bolo posúdenie splnenia zákonnej povinnosti žalobkyne v zmysle § 4 ods. 2 písm. c) zákona o podpore vo vzťahu k jej výrobnému zariadeniu, čo bolo nevyhnutné pre posúdenie riadneho a včasného splnenia povinnosti žalobkyňou voči žalovanej 1/, pretože podľa citovaného ustanovenia je žalobkyňa ako výrobca elektriny s právom na podporu povinná Úradu pre reguláciu sieťových odvetví (ďalej len „ÚRSO“) a prevádzkovateľovi regionálnej distribučnej sústavy oznámiť uplatnenie podpory podľa § 3 ods. 1 písm. b) zákona o podpore, vrátane predpokladaného množstva dodanej elektriny, vždy k 15. augustu na nasledujúci kalendárny rok. Nesplnenie tejto povinnosti by malo za následok to, že žalobkyňa si nemôže na elektrinu vyrobenú v danom zariadení uplatniť právo na podporu na rok 2015. Žalobkyňa tvrdila, že svoju oznamovaciu povinnosť voči žalovanej 1/ si riadne a včas splnila, a to prostredníctvom vyplneného a podpísaného formulára, ktorý bol žalovanej 1/ zaslaný v poštovej zásielke č. RP/909909977Sk zo dňa 3. júna 2014 spolu s faktúrou č. 005/2014 a jej prílohou, pričom žalovaná 1/ takúto poštovú zásielku aj obdržala pred 15. augustom 2014. Žalovaná 1/ voči tomu namietala, že jej podateľňa síce eviduje príjem uvedenej zásielky, avšak neeviduje, že by jej obsahom bol vyššie uvedený formulár. Odoslanie zásielky s oznámením o uplatnení podpory mala preukazovať svedecká výpoveď Mgr. Q. G., na ktorú súd prvej inštancie neprihliadol argumentujúc, že nie je vierohodná, vzhľadom na jej blízky vzťah ku konateľovi žalobkyne. Preukázanie zaslania oznámenia malo vyplývať aj z odlišnej hmotnosti zásielok, ktoré obsahovali iba faktúru a jej prílohu, t. j. neobsahovali formulár. Žalobkyňa poukázala aj na svedeckú výpoveď

pracovníčky podateľne, z ktorej malo vyplývať, že evidencia obsahu prijatých zásielok neprebíhala podľa formalizovaných pravidiel, bola nepresná a nespoľahlivá.

5. V reakcii na vyššie uvedené odvolací súd poukázal na ustanovenie § 150 CSP, ktoré zakotvuje jednu zo základných procesných povinností strán sporu, ktorou je povinnosť tvrdiť a na dané tvrdenie predložiť dôkazy preukazujúce jeho pravdivosť (dôkazné bremeno). Povinnosť strany sporu uviesť skutkové tvrdenia a označiť dôkazy preukazujúce ich pravdivosť sa vzťahuje na všetky skutočnosti, ktoré sú na základe hmotného práva spôsobilé privodiť úspech strany v spore. Ide teda o tie právne skutočnosti, ktoré spôsobia vznik jej nároku alebo zánik jej povinnosti. Dôsledkom toho, že tvrdenie nie je preukázané, je pre stranu sporu nepriaznivé rozhodnutie. Odvolací súd dospel k záveru (zhodne so súdom prvej inštancie), že žalobkyňou v konaní produkované dôkazy neboli spôsobilé preukázať, že žalobkyňa si riadne a včas splnila povinnosť v zmysle § 4 ods. 2 písm. c) zákona o podpore. Je pravdou, že blízky vzťah svedka k strane sporu (resp. k jej štatutárnemu zástupcovi) sám osebe (bez ďalšieho) nevylučuje hodnovernosť svedeckej výpovede, no hodnotiac dokazovanie (všetky vykonané dôkazy) spôsobom uvedeným v § 191 CSP, teda prihliadnuc na skutočnosť, že v knihe došlej pošty žalovanej 1/ oznámenie nie je evidované (to, že sa pri evidovaní mohla občas stať nesprávnosť, neznamená, že sa tak stalo aj v prejednávanej veci), že rozdielna hmotnosť zásielok nepreukazuje, že vyššiu hmotnosť spôsobilo oznámenie (existencia kancelárskej spinky atď.) a z evidencie prijatej pošty bolo preukázané, že obsah zásielky neobsahoval oznámenie, nie je skutkové tvrdenie žalobkyne preukázané s vysokou pravdepodobnosťou.

6. K tvrdeniu žalobkyne, že sprievodný list žalovanej 1/ spolu s návrhom zmluvy, ďalej uzavretie Zmluvy o dodávke a doplatku 2015 zo dňa 9. decembra 2014 a sprievodný list žalovanej 1/ zo dňa 10. decembra 2014 predstavujú uznanie záväzku žalovanej 1/, čomu zodpovedá právo žalobkyne na poskytnutie podpory, odvolací súd uviedol, že je potrebné hodnotiť len to, čo je poznateľné z textu listiny. Uznanie záväzku podľa § 323 ods. 1 veta prvá zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „OBZ“), urobené dlžníkom, musí byť písomné, adresované veriteľovi a záväzok musí byť určený jednoznačne (bez špeciálnych požiadaviek na jeho určitosť). Právny úkon uznania môže byť súčasťou aj iných právnych úkonov dlžníka, avšak pre jeho platnosť sa vyžaduje splnenie vyššie uvedených zákonných podmienok. Ustanovenie § 4 ods. 2 písm. c) zákona o podpore nepochybne stanovuje žalobkyňi povinnosť oznámiť dve skutočnosti, a to uplatnenie podpory a predpokladané množstvo dodanej elektriny. I keď predmetná zákonná úprava nestanovuje formu pre splnenie si týchto dvoch notifikačných povinností, musí byť preukázané, že boli splnené, pričom listiny, na ktoré žalobkyňa poukázala, nemožno akceptovať ako dôkaz o tom, že žalobkyňa si splnila povinnosti podľa § 4 ods. 2 zákona o podpore v roku 2014, aby nestratila právo na podporu pre nasledujúci rok 2015. Z obsahu uvedených dokumentov nevyplýva skutočnosť, že žalovaná 1/ uznáva (deklaruje), že má voči žalobkyňi záväzok v roku 2015. Keďže žalobkyňou uvádzané dokumenty nie sú uznaním záväzku žalovanej 1/, je nenáležitá aj argumentácia žalobkyne o prenose dôkazného bremena na žalovanú. Z vyššie uvedeného vyplýva, že právo žalobkyne na podporu nezaniklo (čo deklarujú aj uvedené dokumenty), ale vzhľadom na nesplnenie povinností ustanovených v § 4 zákona o podpore si ho žalobkyňa nemôže uplatniť v kalendárnom roku 2015.

7. Zmluva o dodávke a doplatku 2015, ku ktorej uzavretiu došlo po 15. auguste 2014 (kedy žalovaná 1/ musela vedieť o prípadnom nesplnení povinnosti žalobkyne pre rok 2015) nie je sama o sebe dôkazom, že došlo k splneniu tejto povinnosti. Ako už bolo uvedené vyššie, žalobkyňa právo na podporu má (čo deklaruje uvedená zmluva), avšak pre ten-ktorý kalendárny rok si ju môže uplatniť len, ak splní podmienky uvedené v § 4 ods. 2 písm. c) zákona o podpore. Z citovaného ustanovenia vyplýva, že ide o opakovanú činnosť oznamovania, z ktorej musí byť jednoznačná vôľa, ku komu smeruje a v akom rozsahu. Nemožnosť uplatnenia podpory zaniká zo zákona na nasledujúci kalendárny rok. Pokiaľ žalobkyňa poukazovala na potrebu použitia výkladových pravidiel podľa § 266 OBZ ňou naznačeným spôsobom, odvolací súd konštatoval, že výkladom možno zisťovať iba obsah právneho úkonu, nemožno ním však prejavy vôle dopĺňať. Nedôvodná je aj námietka nevykonania žalobkyňou navrhovaného dôkazu (výsluchom osôb, ktoré uzatvorili Zmluvu o dodávke doplatku 2015 a za žalovanú 1/ podpisovali sprievodné listy k nej), keďže výber dôkazov, ktoré sa budú v rámci dokazovania vykonávať, je výlučne na súde (§ 185 ods. 1 CSP). Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že išlo o dôkaz nespôsobilý preukázať spornú skutočnosť.

8. Sumarizujúc vyššie uvedené odvolací súd uzavrel, že žalobkyňa nepreukázala, že si splnila svoju povinnosť v zmysle § 4 ods. 2 písm. c) zákona o podpore. Zároveň zdôraznil, že výrobca má určité zákonné povinnosti, ktoré musí akceptovať, pokiaľ si chce uplatniť podporu. Bez jednoznačného prejavu vôle nemôže mať žalovaná 1/ vedomosť, či výrobca má záujem uplatniť si podporu, a ani to, že žalobkyňa má zámer uplatniť si podporu doplatkom, výkupom na straty, resp. obidvomi druhmi tejto podpory, vrátane predpokladaného množstva dodanej elektriny na nasledujúci kalendárny rok.

9. Ako vecne správny potvrdil odvolací súd tiež výrok o trovách konania na súde prvej inštancie a o nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že žalovanej 1/, ktorá bola v odvolacom konaní úspešná, priznal plnú náhradu trov odvolacieho konania, ktorú je povinná uhradiť neúspešná žalobkyňa. Pokiaľ ide o žalovanú 2/, keďže jej v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli, ich náhrada jej nebola priznaná.

10. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovala z ustanovení § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) a písm. b) CSP. Žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „NS SR“ alebo „dovolací súd“) napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, prípadne (ak nápravu nemožno dosiahnuť iba zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu) aby zrušil aj rozhodnutie súdu prvej inštancie a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie. Alternatívne (ak dovolací súd dospeje k záveru, že dovolanie je dôvodné a môže sám vo veci rozhodnúť) dovolateľka navrhla, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu zmenil tak, že žalobe v plnom rozsahu vyhovie a dovolateľke prizná nárok na náhradu trov prvoinštančného, odvolacieho aj dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

11. V úvodnej časti dovolateľka zhrnula konanie pred súdom prvej a druhej inštancie po skutkovej a právnej stránke a zároveň poukázala na relevantné dôvody uvedené v odvolaní proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie.

12. K prípustnosti a dôvodnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP uviedla, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, a to aj v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie: (i) neobsahuje dostatočné a presvedčivé odôvodnenie postupu a spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré by sa zaoberalo všetkými skutkovo a právne relevantnými dôvodmi, ktoré dovolateľka uplatnila vo svojej žalobe a v odvolaní proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, (ii) sa nezaobera dostatočne a presvedčivo argumentáciou dovolateľky, ktorá si vyžadovala špecifickú odpoveď a ktorá eventuálne mohla mať (podľa dovolateľky aj mala) zásadný význam pre rozhodnutie vo veci, (iii) je založené na dôvodoch, ktoré sú zjavne protirečivé a popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky a taktiež sú zjavne jednostranné a aj v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti, (iv) náležitým spôsobom (v celom súhrne posudzovaných skutočností) nevyhodnocuje všetky skutkové zistenia, ktoré vyšli v konaní najavo (a na ktoré dovolateľka poukazovala), niektoré z takýchto podstatných zistení úplne ignoruje, pričom dostatočne neodôvodňuje ich prípadnú nepodstatnosť a nevysvetľuje myšlienkový postup súdu pri prijímaní potrebných právnych záverov, vyplývajúcich zo všetkých rozhodujúcich skutočností zistených vykonaným dokazovaním, pričom existuje aj nesúlad medzi skutkovými zisteniami vyplývajúcimi z vykonaných dôkazov a skutkovými a právnymi závermi odvolacieho súdu, (v) je zjavne neodôvodnené a arbitrárne v súvislosti s právnym posúdením, pretože interpretácia a aplikácia zvolených právnych noriem zo strany súdu na zistený skutkový stav je neudržateľná a zásadne popiera ich účel, význam a väzbu k ostatným právnym predpisom, takisto je ústavne nesúladná, svojvoľná a bez presvedčivého, racionálneho a logického odôvodnenia, (vi) dokumentuje nesprávny procesný postup odvolacieho súdu (a aj súdu prvej inštancie), spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a zároveň tak znamená porušenie Ústavou Slovenskej republiky zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva a práva na spravodlivý proces, (vii) v dôsledku svojej arbitrárnosti odníma dovolateľke možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti nemu v rámci využitia opravného prostriedku, čo v konečnom dôsledku porušuje právo dovolateľky na spravodlivý súdny proces.

13. Dovolateľka v tejto súvislosti poukázala na viacero rozhodnutí Ústavného súdu SR (IV. ÚS 345/2009, IV. ÚS 196/2014, IV. ÚS 96/2013, III. ÚS 314/2018, III. ÚS 311/2017, II. ÚS 120/2020, IV. ÚS 314/2020, I. ÚS 68/2022) a NS SR (7Cdo/126/2018, 4Cdo/46/2019, 2Cdo/127/2018, 5Cdo/208/2018, 3Obdo/72/2016, 3Obdo/72/2019, 3Obdo/64/2019, 1Obdo/1/2021), z ktorých vyplýva, že ak všeobecný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nedá odpovede na zásadné otázky, podstatné pre rozhodnutie vo

veci a nevysporiada sa so zásadnou argumentáciou sporovej strany, takéto rozhodnutie je nezlučiteľné s ústavne garantovaným právom na súdnu a inú právnu ochranu v zmysle článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, resp. s právom na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Rovnako v prípade, ak odvolací súd nedá odpovede na zásadné otázky, podstatné pre rozhodnutie vo veci a nevysporiada sa so základnou argumentáciou odvolateľa, je naplnený dôvod prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP. O naplnenie prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP ide aj vtedy, keď súd uskutoční výklad právneho predpisu na zistený skutkový stav veci, ktorý je ústavne nesúladný, svojvoľný a bez presvedčivého a racionálneho logického odôvodnenia a tiež vtedy, keď určité skutočnosti v konaní strana namietala, avšak pri hodnotení skutkových zistení súdom tieto náležitým spôsobom v celom súhrne posudzovaných skutočností nezhodnotil bez toho, že by napr. dostatočným spôsobom odôvodnil ich bezvýznamnosť či irelevantnosť. Ďalej poukázala na nález Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 90/2015 z 1. decembra 2015, v ktorom Ústavný súd SR konštatoval porušenie vyššie označených práv sťažovateľky postupom a rozhodnutím odvolacieho súdu, ktorý selektívne pristupoval k výberu dôkazov následne hodnotených, a tým aj pojatý do procesu ustáľovania skutkového stavu veci.

14. V konkrétnostiach potom dovolateľka súdom oboch inštancií vytýkala, že napriek jej rozsiahlej právnej argumentácii za jedinú kľúčovú otázku v danej veci považovali skutkovú otázku, a to či dovolateľka oznámila žalovanej 1/ uplatnenie si podpory na rok 2015 v termíne do 15. augusta 2014 v zmysle § 4 ods. 2 písm. c) zákona o podpore a či uvedené aj preukázala. Čo podľa názoru súdov oboch inštancií predstavuje výlučne to, či dovolateľka priamo preukázala, že predmetné oznámenie o uplatnení podpory bolo žalovanej 1/ doručené dňa 5. júna 2014 v poštovej zásielke č. RP909909977Sk. Zdôraznila, že pri poštových zásielkach odosielaných na diaľku je objektívne nemožné, aby odosielateľ mohol priamo preukázať, čo bolo v doručenej poštovej zásielke pri jej otvorení v podateľni adresáta, obzvlášť ak táto podateľňa zaznamenávala obsah prijatých zásielok nepresne a nedôsledne. V tejto súvislosti tiež namietala, že pri dokazovaní skutočného obsahu doručenej poštovej zásielky sa nemožno obmedziť iba na záznam v evidencii došlej pošty adresáta zásielky a na ním predložený údajný obsah takejto zásielky. Záver odvolacieho súdu o hodnovernosti záznamov podateľne činnej v tom čase pre žalovanú 1/ o obsahu prijatých zásielok je zjavne jednostranný a vyslovene špekulatívny a vedie k absolutizovaniu významu takéhoto dôkazu na úroveň kardinálneho a nespochybniteľného dôkazu. Uvedený záver odporuje nielen svedeckej výpovedi pracovníčky podateľne, ktorá zaevidovala obsah predmetnej poštovej zásielky, ale aj jej vyhodnoteniu Krajským súdom v Košiciach vo veci sp. zn. 2Cob/137/2018, ktorý považoval za preukázané, že podateľňa prijímajúca zásielky aj pre žalovaného v 1/ rade nefungovala spôsobom zaručujúcim označenie a zaevidovanie každého listinného podania nachádzajúceho sa v jednej doručenej zásielke, a preto považoval za potrebné hodnotiť skutočnosť doručenia/nedoručenia vo vzájomnej súvislosti so všetkými zisteniami získanými v procese dokazovania. Dovolateľka tiež poukázala na to, že z kópie príslušného listu evidencie podateľne činnej pre žalovanú 1/ o obsahu poštovej zásielky č. RP909909977Sk vyplýva, že príslušné pole (kolónka) pre záznam o obsahu zásielky uvádzalo iba faktúru č. 005/2014 a nie aj jej prílohu, ktorá podľa tvrdenia žalovanej 1/ jej tiež bola doručená v tej istej poštovej zásielke a nebola s faktúrou ničím spojená (faktúra a jej príloha vo svojom texte na seba neodkazovali). Navyiac na faktúre č. 005/2015 a ani na obálke k predmetnej poštovej zásielke nebolo podateľňou vôbec vyplnené (v odtlačku jej pečiatky predznačené) pole o počte doručených listín, resp. príloh a príloha k faktúre dokonca neobsahovala žiaden odtlačok pečiatky podateľne. Z uvedeného dovolateľka vyvodzuje, že záznam podateľne ohľadne obsahu predmetnej poštovej zásielky bol neúplný a nepresný. Podľa jej názoru je tiež zjavné, že predloženiu obsahu zásielky muselo predchádzať jej vyhľadanie v evidencii (archíve) žalovanej 1/, pričom je pravdepodobné, že k takémuto vyhľadávaniu došlo iba v rozsahu podľa záznamu v evidencii podateľne. Zároveň nie je bez významu, že vzhľadom k odlišnej povahe listín (o ktorých dovolateľka tvrdí, že boli obsahom zásielky), mali byť tieto spracúvané rôznymi vnútroorganizačnými útvarmi žalovanej 1/ a pravdepodobne aj oddelene archivované, pričom žalovaná 1/ v tomto smere nepredložila žiaden dôkaz a ani neprezentovala žiadne tvrdenie o spôsobe archivácie obsahu jej doručených zásielok po ich zaevidovaní podateľňou a ani o možnosti následného dohľadania ich celého obsahu v jej archívoch. Odvolací súd všetky tieto skutočnosti prehliadol a označené uznesenie Krajského súdu v Košiciach ani len nespomenul v odôvodnení napadnutého rozhodnutia napriek tomu, že jedna z členiek senátu, ktorý vydal (dovolaním) napadnuté rozhodnutie, rozhodovala aj vo veci sp. zn. 2Cob/137/2018.

15. Dovolateľka namietala aj voči spôsobu, akým súdy oboch inštancií hodnotili svedeckú výpoveď pani Q. G.. Súd prvej inštancie mal sice pochybnosti o vierohodnosti jej výpovede, avšak žiadne bližšie

vyvetlenie k tomu neposkytol a tiež nerešpektoval nález Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 2716/2014 z 9. júna 2015, keď uvedenú svedeckú výpoveď diskvalifikoval výlučne na základe príbuzenského vzťahu svedkyne ku konateľovi a spoločníkovi dovoľateľky, pričom ostatné relevantné dôkazy boli s ňou v súlade, resp. jej neodporovali. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia je podľa názoru dovoľateľky zjavné, že odvolací súd pri hodnotení tejto svedeckej výpovede priznal relevantnosť iba záznamu v evidencii prijatej pošty žalovanej 1/, a to aj napriek svedeckej výpovedi pracovníčky podateľne, ktorá uviedla, že v prípade doručenia faktúry a iných listín v jednej zásielke sa zaznamenával iba príjem faktúry, že pracovníčky podateľne ani nemali právo rozdeľovať veci v obálke a že v tom čase sa evidencii oznámení o uplatnení podpory nejak extra nevenovali a zmena v podrobnejšom evidovaní prijatých zásielok nastala až na konci roka 2014. Hodnotiacemu záveru odvolacieho súdu odporuje aj samotný záznam podateľne o obsahu prijatej zásielky, ktorý uvádzal iba prijatie faktúry (fa 005/14) bez toho, aby zaznamenal aj príjem formulára Údaje o výrobe a dodávke elektriny pre uplatnenie podpory v zmysle Zákona č. 309/2009 Z.z., tvoriaceho prílohu predmetnej faktúry. S poukazom na uvedené dovoľateľka namietala, že odvolací súd hodnotil výpoveď pani Q. G. extrémne selektívne a arbitrárne a napriek odkazu na ustanovenie § 191 CSP v skutočnosti nehodnotil túto výpoveď v kontexte ostatných dôkazov a všetkého, čo v konaní vyšlo najavo. Záver odvolacieho súdu, podľa ktorého to, že sa mohla stať pri evidovaní občas nesprávnosť, neznamená, že sa tak stalo v prejednávanej veci, označila dovoľateľka za špekuláciu, pretože pracovníčka podateľne vo svojej výpovedi netvrdila, že pri evidovaní obsahu prijatej zásielky, v ktorej bola faktúra a iné listiny, sa iba niekedy evidoval len príjem faktúry. Odvolací súd tak účelovo, neobjektívne a v rozpore s požiadavkou nestrannosti skreslil obsah uvedenej svedeckej výpovede a zároveň odignoroval zjavnú neúplnosť záznamu o obsahu prijatej zásielky a tiež to, že by bolo nelogické, aby pri absencii doručenia oznámenia dovoľateľky o uplatnení podpory na rok 2015 bolo dovoľateľke následne navrhnuté uzavretie Zmluvy o dodávke a doplatku 2015 s (celou a bezvýhradnou) účinnosťou od 1. januára 2015, ktorá bola následne aj takto uzavretá a aby navyše ešte žalovaná 1/ na konci roka 2014 inštruovala dovoľateľku k fakturácii podľa uvedenej zmluvy práve pre rok 2015. Súdny oboch inštancií sa zákonne konformným spôsobom nevysporiadali s tým, že tvrdenia žalovaných v tomto konaní logicky odporujú ich predošlému konaniu. Záver odvolacieho súdu, podľa ktorého Zmluva o dodávke a doplatku 2015 sama osebe nepreukazuje oznámenie o uplatnení podpory na rok 2015, je v tomto ohľade absolútne nedostatočný a ignorujúci časové a vecné okolnosti jej uzavretia, ako aj axiomy stanovené v § 191 CSP.

16. V tejto súvislosti dovoľateľka namietala aj porušenie princípu rovnosti zbraní, keďže medzi stranami sporu existovali protichodné tvrdenia o tom, či obsahom zásielky bolo oznámenie dovoľateľky o uplatnení podpory pre rok 2015. Kým dovoľateľka na podporu svojho tvrdenia poukázala na svedeckú výpoveď pani Q. G., na dátum odoslania predmetnej poštovej zásielky a jej hmotnosť, ako aj na kroky žalovaných po 15. auguste 2014, tak žalované svoje (opačné) tvrdenie podporili iba predložením kópie záznamu z evidencie prijatej pošty vedenej externou podateľňou pre viacero spoločností toho istého podniku (medzi nimi aj pre žalovanú 1/). Dovolaťka poukazovala na to, že spomenutá podateľňa v relevantnom čase preukázateľne neevidovala obsah prijatých poštových zásielok úplne a presne a že aj obsah spornej zásielky bol zaevidovaný neúplne a nepresne. Namietala tiež, že ak by riadne a včas neoznámila žalovanej 1/ uplatnenie podpory na rok 2015, tak by bolo nelogické, aby jej žalovaná 1/ (bez akejkoľvek výhrady) navrhla uzavretie Zmluvy o dodávke a doplatku 2015 s účinnosťou od 1. januára 2015 a po jej uzavretí ešte inštruovala dovoľateľku k fakturácii podľa nej práve pre rok 2015. Napokon dovoľateľka poukazovala tiež na to, že hneď ako od žalovanej 1/ obdržala list z 15. decembra 2014, kontaktovala žalovanú 1/ s námietkou proti uvedenému a potom ako sa neskôr dozvedela o konkrétnom dôvode výhrady, okamžite dokladovala oznámenie uplatnenia podpory na rok 2015 zaslaním kópie predmetného oznámenia spolu s kópiu podacieho lístka. Dovolaťka za danej situácie navrhla, aby k okolnostiam a dôvodom uzavretia Zmluvy o dodávke a doplatku 2015, ako aj k inštruovaniu k fakturácii podľa nej pre rok 2015 boli vypočítané konkrétne osoby, ktoré predmetnú zmluvu a sprievodné listy podpisovali za žalovanú 1/. Súd prvej inštancie jej návrh zamietol z dôvodu, že obrana žalovaných spočívajúca v ich skutkových tvrdeniach bola dostačujúca na vyvrátenie skutkových tvrdení žalobcu a dostatočne preukázali nespĺnenie si zákonných povinností žalobcu voči žalovanému v 1. rade. Ani odvolací súd nič z uvedeného nevzal do úvahy a všetko toto odmietol s odôvodnením, že výber dôkazov, ktoré sa budú v rámci dokazovania vykonávať, je výlučne na súde (§ 185 ods. 1 CSP). Aj odvolací súd má za to, že išlo o dôkaz nespôsobilý preukázať spornú skutočnosť (tak, ako to správne skonštatoval aj súd prvej inštancie). Z uvedeného podľa názoru dovoľateľky vyplýva, že súdy oboch inštancií pripísali tvrdeniu žalovanej 1/ väčšiu váhu ako tvrdeniam dovoľateľky a popri tom ignorovali dôkazy svedčiace v prospech dovoľateľky a jej relevantný návrh na vykonanie dokazovania, ktoré malo priamu schopnosť odstrániť

rozdiel v tvrdeniach zúčastnených strán, čím narušili rovnosť strán sporu (rovnosť zbraní) a porušili aj právo dovolateľky na spravodlivý proces.

17. Dovolaťka súdom oboch inštancií vytýkala aj ignorovanie jej argumentácie, podľa ktorej je v súdnej veci potrebné primárne posúdiť právne otázky, a to: (i) charakter právnej úpravy danej zákonom o podpore, ktorá dopadá na reguláciu iba povinnej, zo zákona nárokovateľnej a jej poskytovateľovi kompenzovanej podpory výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov energie a vysokovýkonné kombinované výroby elektriny a tepla (ďalej aj „OZE a KVET“), (ii) povahu záväzkovo-právneho vzťahu založeného Zmluvou o dodávke a doplatku 2015, ktorá bola uzavretá na návrh žalovanej 1/ po 15. auguste 2014 s jej celou a bezvýhradne navrhnutou a aj dohodnutou účinnosťou už od 1. januára 2015, (iii) povahu žalovaných nárokov týkajúcich sa časti roku 2015 podľa Zmluvy o dodávke a doplatku 2015 a vo väzbe na uvedené následne právne posúdiť (iv) platnosť, záväznosť a právne účinky písomne uzavretej Zmluvy o dodávke a doplatku 2015 zo dňa 9. decembra 2014 pre rok 2015. Poukázala na to, že v konaní pred súdmi oboch inštancií argumentovala (o. i.) tým, že zákon o podpore nezakazoval a ani nebránil uzavretiu a plneniu súkromnoprávnej zmluvy o poskytovaní podpory elektriny vyrobenej z OZE a KVET v prípade, ak neboli splnené podmienky alebo povinnosti predpokladané iba pre povinnú a zo zákona nárokovateľnú podporu a jediným dôsledkom takejto zmluvy je to, že podpora podľa nej nie je poskytovateľovi kompenzovaná v cenovom konaní pred ÚRSO. Žalované nároky týkajúce sa roku 2015 sú podľa názoru dovolateľky dôvodné a legitímne, keďže Zmluva o dodávke a doplatku 2015 bola platne uzavretá po 15. auguste 2014 s jej celou a bezvýhradnou účinnosťou od 1. januára 2015, a to na návrh žalovanej 1/, ktorá v tom čase vedela, či bude alebo nebude povinná poskytovať dovolateľke (zo zákona) povinnú podporu v roku 2015 (a či tak bude z jej poverenia povinná robiť žalovaná 2/), pričom uvedená zmluva jednoznačne vyjadruje záväzok žalovaných platiť dovolateľke za dodanú elektrinu jej cenu na straty a doplatok s účinnosťou už od 1. januára 2015. Zdôraznila, že žalované nároky sú zmluvnými nárokmi súkromnoprávnej povahy, ktoré by bolo možné právne uprieť iba vtedy, ak by bola konštatovaná absolútna (čiastočná) neplatnosť Zmluvy o dodávke a doplatku 2015, alebo jej relatívna neplatnosť pre ospravedlniteľný omyl na strane žalovaných (ktorého by sa títo museli dovolávať). Prípadne aj nesplnenie odkladacej alebo nastúpenie rozvázovacej podmienky, čo je však vylúčené, keďže podmienkou nemôže byť okolnosť, ktorá mala nastať pred uzatvorením predmetnej zmluvy. Prípadná pohnútko (resp. vnútorná výhrada) žalovanej 1/ k uzavretiu spomínanej zmluvy iba pre prípad, ak jej budú kompenzované náklady na podporu podľa nej pre rok 2015 v cenovom konaní pred ÚRSO, je podľa názoru dovolateľky irelevantná, pretože nebola v zmluve vyjadrená. Súdy oboch inštancií uvedené osobitné a podstatné argumenty dovolateľky celý čas ignorovali a neposkytli ani osobitnú, zrozumiteľnú a presvedčivú odpoveď, prečo by mali byť irelevantné.

18. Dovolaťka opakovane zdôraznila, že žalovaná 1/ jej uzavretie Zmluvy o dodávke a doplatku 2015 navrhla po 15. auguste 2014, kedy už vedela, či bude povinná poskytovať podporu v roku 2015 alebo nie. Pri návrhu zmluvy a ani pri jej uzavretí ani jedna zo žalovaných neprejavila vôľu, že by zmluva v roku 2015 nemala alebo nemohla byť v celosti plnená. Zároveň ani dovolateľka nevedela (nemala dôvod vedieť), že napriek navrhutej a dohodnutej účinnosti zmluvy žalované v skutočnosti nechceli celú uvedenú zmluvu uzavrieť a plniť už od 1. januára 2015. Podľa názoru dovolateľky tak existuje protirečenie medzi zmluvou a záverom súdov oboch inštancií, že žalované (napriek uvedenému) neboli povinné zmluvu plniť v roku 2015. Súdy oboch inštancií uvedené protirečenie vo vzťahu k obsahu a časovým a vecným okolnostiam uzavretia Zmluvy o dodávke a doplatku 2015 nevysvetlili, hoci išlo o podstatný argument dovolateľky. Zároveň je podľa názoru dovolateľky zrejmé, že súdy nesprávne vychádzali z kogentnej povahy právnej normy obsiahnutej v § 4 ods. 2 písm. c) v spojení s § 4 ods. 3 zákona o podpore. Záver odvolacieho súdu, že mechanizmus sankcie podľa § 4 ods. 3 zákona o podpore sa uplatňuje ex lege, a preto dovolateľke nevznikli žalované nároky, označila za rozporný a arbitrárny, neposkytujúci náležitú odpoveď na argumentáciu o absencii kogentnej povahy uvedeného ustanovenia, najmä vzhľadom k predmetu a účelu zákona o podpore. Dovolaťka v tejto súvislosti poukázala na nález Ústavného súdu SR č. k. PL. ÚS 50/2015-148 z 22. marca 2017, ktorý podľa jej názoru potvrdzuje, že súkromnoprávna úprava zákona o podpore má primárne dispozitívny charakter a iba v nevyhnutných prípadoch kogentný charakter. Z predmetného nálezu tiež jednoznačne vyplýva, že ex lege následok bol spojený iba s ustanovením § 4 ods. 3 zákona o podpore v jeho znení účinnom pred 1. januárom 2014. Sankcia upravená v ustanovení § 4 ods. 3 zákona o podpore v znení účinnom od 1. januára 2014 má však už povahu súkromnoprávnej sankcie, čo potvrdzuje aj neskorší nález Ústavného súdu SR č. k. IV. ÚS 491/2018-65 z 31. januára 2019. Dovolaťka v konaní podrobne argumentovala, že uvedená právna norma nemá kogentný charakter v tom zmysle, že by svojím znením alebo účelom zakazovala

výrobcovi elektriny z OZE a prevádzkovateľovi regionálnej distribučnej sústavy (resp. osobe poverenej k odberu elektriny za cenu na straty) dobrovoľne uzavrieť a plniť zmluvu o poskytovaní podpory aj bez splnenia podmienok alebo povinností podľa zákona o podpore. Pri súkromnoprávnej Zmluve o dodávke a doplatku 2015 má kogentná alebo dispozitívna povaha uvedenej právnej normy zásadný význam, pretože tak rozhodnutie súdu prvej inštancie ako aj napadnuté rozhodnutie upierajú dovolateľke žalované nároky práve ohľadne roku 2015 a s odkazom na dôsledok podľa uvedenej právnej normy. Návrh aj uzavretá zmluva pritom jednoznačne vyjadrujú vôľu žalovaných odoberať elektrinu za cenu na straty od dovolateľky a poskytovať jej doplatok s účinnosťou už od 1. januára 2015. Napadnuté rozhodnutie zároveň úplne ignoruje, že ak nie je splnená povinnosť podľa § 4 ods. 2 písm. c) zákona o podpore pre konkrétny rok, potom právo na povinnú podporu pre tento rok ostáva vo sfére naturálneho záväzku, ktorý ale môže byť predmetom ďalšej súkromnoprávnej dispozície zúčastnených strán, t. j. môže dôjsť k založeniu práva na podporu na samostatnom skutkovom základe, pričom ale náklady na realizáciu takéhoto práva nebudú jeho poskytovateľovi kompenzované v cenovom konaní pred ÚRSO. Uvedené podľa názoru dovolateľky signalizuje, že v konaní pred súdmi oboch inštancií došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, pretože súdy pri svojom rozhodovaní nesporne konštatovali existenciu Zmluvy o dodávke a doplatku 2015 uzavretej dňa 9. decembra 2014 (t. j. po 15. auguste 2014) s účinnosťou od 1. januára 2015, avšak sa nezaoberali namietanou otázkou absencie kogentnej povahy ustanovenia § 4 ods. 3 zákona o podpore a ani nekonštatovali (čiastočnú) neplatnosť alebo neúčinnosť uvedenej zmluvy, ktorá by jedine mohla byť dôvodom upretia žalovaných zmluvných nárokov.

19. Súdmi oboch inštancií tiež podľa názoru dovolateľky neodôvodnene ignorovali závery rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 10Cb/287/2014-471 z 21. novembra 2017, ktorý dovolateľka predložila na podporu svojich argumentov. Uvedený rozsudok priznal prednosť zmluvnému dojednaniu zúčastnených strán pred prípadným rozporom so zákonom o podpore, o ktorom prevádzkovateľ regionálnej distribučnej sústavy musel vedieť ešte pred uzavretím príslušnej zmluvy a jeho prípadný omyl v tomto smere bol právne irelevantný. Súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí predmetný rozsudok vôbec nespomína, kým odvolací súd ho spomína (v stručnej a neúplnej forme) v bode 9.3. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia (v rámci rekapitulácie argumentácie dovolateľky uvedenej v odvolaní), avšak bez toho, by sa k nemu vyjadril. Dovolateľka v tejto súvislosti poukázala na uznesenie NS SR sp. zn. 4Obdo/7/2018 z 28. februára 2019, podľa ktorého neodôvodnené odlišné posudzovanie porovnateľných prípadov predstavuje jurisdikčnú svojvôľu. Rozhodnutie súdu prvej inštancie k zmluvnej povahe žalovaných nárokov uvádza len toľko, že medzi dovolateľkou a žalovanými vznikol právny vzťah na základe Zmluvy o dodávke a doplatku 2015. Odvolací súd sa v napadnutom rozhodnutí (body 23, 25. a 28.4. odôvodnenia) venoval iba tomu, či Zmluva o dodávke a doplatku 2015 sama osebe preukazuje to, že dovolateľka oznámila žalovanej 1/ uplatnenie si podpory na rok 2015 v termíne do 15. augusta 2014. Odvolací súd pri svojom závere úplne ignoroval zjavný a nespochybniteľný fakt, že uzavretie Zmluvy o dodávke a doplatku 2015 navrhla práve žalovaná 1/ po 15. auguste 2014 s jej bezvýhradnou a celou účinnosťou už od 1. januára 2015, táto bola následne takto aj uzavretá, pričom priamo založila žalované nároky ohľadom roku 2015 (keďže dohodnutá účinnosť sa týkala nielen prevzatia zodpovednosti za odchýlku, ale aj doplatku a dodávky elektriny za jej cenu na straty). Za daných okolností neplnenie Zmluvy o dodávke a doplatku 2015 práve v roku 2015 je v priamom rozpore s jej bezvýhradnou a celou účinnosťou už od 1. januára 2015. Dovolateľka vyjadrila nesúhlas aj so spôsobom, akým sa odvolací súd vysporiadal s jej argumentáciou o potrebe interpretovať návrh na uzavretie Zmluvy o dodávke a doplatku 2015, ako aj uzavretú zmluvu a sprievodné listy žalovanej 1/ zo dňa 10. októbra 2014 a 10. decembra 2014 podľa § 266 OBZ. Pokiaľ odvolací súd v napadnutom rozhodnutí uviedol, že výkladom možno zisťovať iba obsah právneho úkonu, nemožno ním však prejavy vôle dopĺňať, podľa názoru dovolateľky ide o nesprávnu inšpiráciu rozsudkom NS SR sp. zn. 3Cdo/81/2011 z 31. júla 2012, ktorý sa však týka interpretácie občianskoprávných (a nie obchodnoprávných) úkonov podľa § 35 ods. 2 OZ. Zdôraznila, že ustanovenie § 266 OBZ má kogentnú povahu a musí byť súdmi vždy zohľadňované. Zároveň je podľa jej názoru zrejmé, že odvolací súd interpretáciou vyššie uvedených úkonov zmenil ich jasný význam a obsah, ktorý jednoznačne smeruje k účinnosti celej Zmluvy o dodávke a doplatku 2015 od 1. januára 2015, resp. takémuto jednoznačnému dojednaniu neodôvodnene a svojvoľne nepripísal žiadny význam. S poukazom na to, že pri interpretácii zmlúv nie je možné zobrať do úvahy iba vôľu jednej zmluvnej strany a ignorovať vôľu druhej strany, dovolateľka namietala, že napadnuté rozhodnutie ignoruje jasné ustanovenie o účinnosti Zmluvy o dodávke a doplatku 2015 a jeho záver o nemožnosti meniť obsah právneho úkonu jeho interpretáciou je bez akéhokoľvek skutkového a právneho základu a zároveň odporuje elementárnej právnej logike.

20. Ďalej dovolateľka namietala aj voči spôsobu, akým sa súdy oboch inštancií vysporiadali s ňou tvrdeným presunom dôkazného bremena na žalované, ku ktorému malo dôjsť v dôsledku uznania záväzku žalovanou 1/. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že aj odvolací súd potvrdil, že uznanie záväzku môže byť súčasťou iného právneho úkonu, pričom právnym úkonom je tak návrh zmluvy spolu so sprievodným listom z 10. októbra 2012, ako aj písomná Zmluva o dodávke a doplatku 2015. Uvedené dokumenty jasne vyjadrujú záväzok žalovanej 1/ (a z jej poverenia aj žalovanej 2/) poskytovať dovolateľke podporu pre rok 2015, t. j. už od 1. januára 2015. Záväzok žalovanej 1/ platiť dovolateľke za dodanú elektrinu jej cenu na straty a aj doplatok pritom vyplýval zo Zmluvy o dodávke doplatku 2011, a to od uzavretia uvedenej zmluvy (2. mája 2011) do budúcnosti. Pokiaľ teda žalovaná 1/ počas platnosti a účinnosti Zmluvy o dodávke doplatku 2011 navrhla dovolateľke uzavretie Zmluvy o dodávke doplatku 2015 s účinnosťou od 1. januára 2015, pričom uvedenou zmluvou mali byť realizované tie isté plnenia ako podľa zmluvy z roku 2011, iba s tým rozdielom, že časť plnenia mala byť zabezpečovaná žalovanou 2/ konajúcou z poverenia žalovanej 1/, tak je podľa názoru dovolateľky zrejmé, že návrh a aj uzavretie Zmluvy o dodávke doplatku 2015 spolu so sprievodnými listami žalovanej 1/ z 10. októbra 2014 a 10. decembra 2014 predstavujú jasné deklarovanie záväzku žalovanej 1/ poskytovať dovolateľke aj naďalej povinnú podporu, a to osobitne pre rok 2015, pretože žalovaná 1/ v tom čase už vedela, či (ne)bude povinná túto podporu poskytovať. Skutočnosť, že podpora formou odberu elektriny za jej cenu na straty má byť pre rok 2015 realizovaná (z poverenia žalovanej 1/) žalovanou 2/ nie je relevantná. Skutočnosť, že podpora má byť realizovaná pre rok 2015, predstavuje iba časové určenie plnenia uznaného záväzku, neznamená však, že záväzok predtým neexistoval, pretože tento existoval už na základe Zmluvy o dodávke doplatku 2011. Závery súdov oboch inštancií sú podľa názoru dovolateľky v rozpore s realitou, rozporuplné, nelogické a odporujú nielen obsahu zmieňovaných právnych úkonov, ale aj právnej úprave uznania záväzku podľa Obchodného zákonníka. Podstata uznania záväzku v zmysle § 323 ods. 1 OBS spočíva v nastúpení vyvrátenej právnej domnienky, že záväzok v čase jeho uznania trvá. V dôsledku takejto domnienky dochádza v zmysle § 192 CSP k zmene procesného postavenia veriteľa (dovolateľky), pretože dôkazné bremeno o neexistenciu záväzku zaťažuje dlžníka (žalované). S poukazom na § 192 CSP sa teda vyžadoval dôkaz opaku zo strany žalovaných (ako dôkaz, ktorý preukazuje opak niečoho, resp. iný konkrétny výsledok), pričom dovolateľke prislúchali protidôkazy (dôkaz, ktorý nepreukazuje iný konkrétny výsledok, iba vyvracia pod mieru praktickej istoty určité tvrdenie). Na základe uvedeného malo byť súdmi oboch inštancií posudzované, či žalované poskytli dôkaz opaku a (vzhľadom na protidôkazy dovolateľky) či uniesli dôkazné bremeno, pričom podľa názoru dovolateľky sa tak nestalo. Napriek podrobnej argumentácii dovolateľky smerom k uznaniu záväzku v predmetnej veci, súdy toto ignorovali a neposkytli špecifickú, zrozumiteľnú, jasnú a presvedčivú odpoveď na otázku, ktorá má podstatný význam pre ich postup z hľadiska dokazovania a rozloženia dôkazného bremena strán sporu.

21. Dôvodnosť podaného dovolania na podklade namietanej vady zmätočnosti videla dovolateľka aj v súvislosti s výkladom prechodného ustanovenia § 18e ods. 1 zákona o podpore. V konaní pred súdom prvej inštancie a aj v odvolaní opakovane argumentovala, že jej zariadenie na výrobu elektriny bolo uvedené do prevádzky dňa 26. apríla 2011, a preto s poukazom na § 18e ods. 1 zákona o podpore nie je možné žalované nároky podmieňovať takými podmienkami povinnej podpory, ktoré neboli vymedzené zákonom o podpore v jeho znení účinnom pred 1. januárom 2014. Odvolaciemu súdu vyčítala, že sa v napadnutom rozhodnutí zameral výlučne na systematiku radenia a začlenenie jednotlivých ustanovení zákona o podpore a úplne ignoroval jej argumenty, podľa ktorých (i) zákon o podpore odlišuje pojmy podmienky na získanie podpory podľa § 3 a podmienky podpory (výroby elektriny) a tieto pojmy aj odlišne používa; (ii) zákon o podpore v jeho znení účinnom do 31. decembra 2013 určoval podmienky podpory výroby elektriny kombinovaným spôsobom, a to jednak prostredníctvom pozitívneho vymedzenia (§ 3) a aj negatívneho vymedzenia [§ 3b ods. 2, 3 a 5 a § 4 ods. 2 písm. a) a b)]; (iii) zákon o podpore v jeho znení účinnom do 31. decembra 2013 chápal podmienky podpory výroby elektriny širšie ako iba s obmedzením na jeho § 3, čo dokumentuje aj ustanovenie § 4 ods. 2 písm. d) v spojení s § 4 ods. 2 písm. a) a § 4 ods. 3 v spojení s § 4 ods. 2 písm. a) a b) uvedeného zákona v jeho znení účinnom do 31. decembra 2013; (iv) novelizáciou zákona o podpore účinnou od 1. januára 2014 bolo zavedené riešenie stretu, resp. koexistencie dovtedajšej úpravy s novou úpravou prostredníctvom ultraaktivity, a preto je potrebné vychádzať zo znenia zákona účinného do 31. decembra 2013. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia na uvedené podstatné argumenty dovolateľky nereagovalo dostatočným a ani presvedčivým spôsobom (k uvedenému neposkytuje špecifickú odpoveď), čo spôsobuje jeho nepreskúmateľnosť.

22. Dovolateľka ďalej prípustnosť svojho dovolania vyvodzovala z ustanovení § 421 ods. 1 písm. a) a písm. b) CSP a v tejto súvislosti sa zaoberala ustanovením § 422 ods. 1 písm. a) CSP a v ňom upraveným tzv. majetkovým cenzom. Poukázala na to, že minimálna mzda ku dňu podania žaloby na súde prvej inštancie bola 380 eur a desaťnásobok tejto sumy predstavuje 3 800 eur. Napadnutým výrokom odvolacieho súdu bolo potvrdené rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorým bola zamietnutá žaloba dovolateľky na peňažné plnenie, a to v sume 23 904,44 eura voči žalovanej 1/ a v sume 1 726,80 eura voči žalovanej 2/. Z uvedeného vyplýva, že nárok dovolateľky voči žalovanej 1/ prevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy. Pokiaľ ide o peňažný nárok voči žalovanej 2/, dovolateľka bola toho názoru, že samostatné posudzovanie prípustnosti dovolania ohľadne tohto nároku by bolo možné iba vtedy, ak by išlo o dielčí nárok so samostatným skutkovým, resp. právnym základom. Skutkovo samostatnými nárokmi sa pritom rozumejú také nároky, ktorých existencia je navzájom natoľko nezávislá, že každý z nich môže vzniknúť samostatne, bez ohľadu na vznik ostatných nárokov, pretože predpoklady ich vzniku sú v porovnaní s ostatnými nárokmi odlišné a k ich naplneniu môže aj odlišne dôjsť. Nároky dovolateľky voči žalovanej 1/ a žalovanej 2/ vyplývajú z jednej a tej istej Zmluvy o dodávke a doplatku 2015, v rámci ktorej žalovaná 2/ koná z poverenia žalovanej 1/. Táto zmluva konštruje nároky voči oboj žalovaným kumulatívne a ich základom je rovnaký skutkový základ. Zároveň z ustanovenia § 4 ods. 1 písm. c) zákona o podpore vyplýva, že dovolateľka (ako výrobca elektriny s právom na podporu) by mala právo na doplatok aj vtedy, ak by si neuplatňovala právo na odber elektriny za cenu na straty (čo by však neplatilo opačne). Ak si dovolateľka uplatnila právo na odber elektriny za cenu na straty, potom má automaticky aj právo na doplatok.

23. Podľa názoru dovolateľky, dovolaním napadnuté rozhodnutie (rovnako aj rozhodnutie súdu prvej inštancie) záviselo od vyriešenia právnych otázok, ktoré v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte neboli vyriešené a aj od právnych otázok, pri ktorých riešení sa odvolací súd (a aj súd prvej inštancie) odklonili od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, pričom oba súdy tieto otázky nesprávne právne posúdili a na tomto nesprávnom posúdení aj v podstatnej miere založili svoje rozhodnutia.

24. Toto nesprávne právne posúdenie veci videla dovolateľka predovšetkým v posúdení povahy ustanovenia § 4 ods. 3 zákona o podpore v znení účinnom od 1. januára 2015, ktoré je podľa jej názoru dispozitívnym ustanovením. Poukázala na to, že rozsudky súdov oboch inštancií prezentujú právny záver, že žalované nároky ohľadne roku 2015 sú nedôvodné v dôsledku nutnej aplikácie § 4 ods. 3 zákona o podpore, pretože podľa tohto ustanovenia si dovolateľka nemôže uplatniť nárok na podporu za rok 2015 v zmysle Zmluvy o dodávke a doplatku 2015 účinnnej od 1. januára 2015, ak do 15. augusta 2014 neoznámila žalovanej 1/ uplatnenie podpory na kalendárny rok 2015. Je teda zrejmé, že súdy oboch inštancií pripísali ustanoveniu § 4 ods. 3 zákona o podpore (v znení účinnom od 1. januára 2015) prioritu pred jasným prejavom vôle dokumentovaným Zmluvou o dodávke a doplatku 2015, a teda mu priznali účinky, ktoré sú spojené iba s kogentnými ustanoveniami zákona. Posúdenie otázky povahy ustanovenia § 4 ods. 3 zákona o podpore (v znení účinnom od 1. januára 2015) zo strany súdov oboch inštancií je nesprávne, pričom táto právna otázka nebola v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu vyriešená. Správne právne posúdenie predmetnej otázky vyžaduje zohľadnenie predmetu a účelu právnej úpravy danej zákonom o podpore, a to v súlade s už spomínaným rozsudkom Okresného súdu Žilina č. k. 10Cb/287/2014-471 z 21. novembra 2017. Podľa názoru dovolateľky táto právna úprava reguluje iba povinnú nárokovateľnú podporu, ktorej náklady sú zohľadňované (kompenzované) jej poskytovateľovi (prevádzkovateľovi regionálnej distribučnej sústavy) v rámci cenovej regulácie pred ÚRSO, nezasahuje však do zmluvnej autonómie súkromnoprávných subjektov (výrobcu elektriny z OZE a prevádzkovateľa regionálnej distribučnej sústavy) mimo uvedenej sféry. Založenie platného záväzku k podpore výroby elektriny z OZE, ktorý sa odkláňa od § 4 ods. 3 zákona o podpore, nie je v rozpore s predmetom a účelom zákona o podpore, nespôsobuje neplatnosť takéhoto záväzku a spôsobuje iba to, že náklady na takúto podporu nebudú v rámci cenovej regulácie zohľadnené a kompenzované jej poskytovateľovi. Ak by teda aj nastúpila sankcia podľa § 4 ods. 3 zákona o podpore pre nasledovný kalendárny rok z dôvodu nesplnenia povinnosti podľa § 4 ods. 2 písm. c) zákona o podpore v stanovenom termíne, avšak po tomto termíne by došlo k založeniu zmluvného záväzku pre nasledovný kalendárny rok, potom je takýto záväzok platný a účinný. Formulácia uvedeného ustanovenia „nehovorí“ nič o nemožnosti, resp. zákaze odchýlného zmluvného dojednanja, a teda neustanovuje výslovný zákaz dohody, podľa ktorej by právo na podporu bolo priznané, resp. zmluvne založené aj v prípadoch nesplnenia oznamovacej povinnosti podľa § 4 ods. 2 písm. c) zákona o podpore. Pri bližšom pohľade na ustanovenie § 4 ods. 3 zákona o podpore je tiež podľa názoru dovolateľky zrejmé, že tento „hovorí“ o existencii práva na podporu, ktoré nezaniká v dôsledku nesplnenia povinnosti podľa § 4 ods. 2 písm. c) zákona o podpore,

ale je v dôsledku uvedeného iba oslabené v tom zmysle, že s jeho existenciou potom nie je spojený nárok (t. j. možnosť uplatnenia si práva na nadchádzajúci kalendárny rok). Uvedené právo tak zostáva v rovine naturálnej obligácie (4MCdo/7/2008). Z povahy veci pritom vyplýva, že v prípade naturálnej obligácie táto nielen že môže byť dobrovoľne plnená, ale môže byť dobrovoľne (následne) založený aj zmluvný záväzok na jej splnenie, ktorý sa už stáva samostatne vymáhateľným. Dovolateľka tiež poukázala nato, že pre klasifikáciu určitej normy ako kogentnej je rozhodujúci účel, ktorý táto norma sleduje (teleologický výklad právnej normy). Povahu a účel ustanovení § 4 ods. 2 písm. c) a § 4 ods. 3 zákona o podpore je potrebné vidieť z celkového pohľadu právnej úpravy zákona o podpore, ktorý upravuje spôsob a podmienky zabezpečenia povinnej podpory výroby elektriny z OZE, výroby elektriny vysokoúčinnou kombinovanou výrobou a výroby biometánu. Táto úprava je daná z dôvodu verejného záujmu, ktorý by bez takejto regulácie pri výkone súkromnoprávných činností (bežného trhového pôsobenia) nebol vôbec zabezpečený alebo bol zabezpečený nedostatočne. Účel uvedenej právnej úpravy však nespočíva v tom, že by zakazovala širšiu zmluvne dohodnutú podporu výroby elektriny alebo voľnejšie dohodnuté podmienky takejto podpory, ale jeho účelom je stanoviť iba takú povinnú podporu a jej podmienky, náklady na ktoré sú jej poskytovateľovi (prevádzkovateľovi regionálnej distribučnej sústavy) zohľadňované v konaní o cenovej regulácii pred ÚRSO. Špeciálna povaha právnej úpravy podľa zákona o podpore (lex specialis) k všeobecnej právnej úprave v oblasti súkromného práva (OBZ alebo OZ) nesiahá a ani nemôže siahť až tam, aby zabezpečenie zmluvne dohodnutej podpory (nad rámec zákona o podpore) nebolo možné. Dôsledkom takejto podpory (nad rámec zákona o podpore) by bolo iba to, že náklady na ňu nebudú jej poskytovateľovi kompenzované (zohľadnené v konaní o cenovej regulácii), a nie to že by takáto podpora bola zakázaná. Aj nález Ústavného súdu SR č. k. PL. ÚS 50/2015-148 z 22. marca 2017 kvalifikuje sankčný dôsledok podľa § 4 ods. 3 zákona o podpore ako sankciu, ktorá má súkromnoprávny charakter. Právo na takúto sankciu, resp. nárok z nej môže byť predmetom súkromnoprávnej dispozície, t. j. môže byť zmluvne vylúčený, obmedzený alebo môže byť predmetom vzdania sa a pod. Záver súdov oboch inštancií, ktorý vychádza z kogentnosti ustanovenia § 4 ods. 3 zákona o podpore, nezohľadňuje skutočnosť, že predmetná právna norma reguluje obchodné záväzkové (súkromnoprávne) vzťahy medzi subjektami súkromného práva a popiera tak podstatu a zmysel aplikovanej právnej normy.

25. Podľa názoru dovolateľky spočíva napadnuté rozhodnutie aj na nesprávnom právnom posúdení procesnoprávnej otázky dôkazného bremena, keď súdy oboch inštancií dospeli k nesprávnej závere, že dôkazné bremeno o doručení oznámenia dovolateľky o uplatnení podpory na rok 2015 žalovanej 1/ zaťažuje dovolateľku ako odosielateľa poštovej zásielky č. RP900000077Sk, ktorá podľa tvrdenia dovolateľky obsahovala aj spomenuté oznámenie. Nejde pritom o skutkovú otázku, pretože na rozdiel od skutkového záveru, že strana sporu neunesla dôkazné bremeno, záver o tom, ktorá zo strán sporu nesie dôkazné bremeno, predstavuje právny záver. Dovolateľka má za to, že ak odosielateľ poštovej zásielky, ktorá bola adresátovi doručená, tvrdí jej určitý obsah (pričom evidencia prijatej pošty adresáta bola vedená nespoľahlivo) a adresát doručovanej zásielky vykonal po jej doručení kroky a úkony, ktoré časovo a logicky nadväzovali a korešpondovali doručeniu odosielateľom tvrdeného obsahu doručovanej zásielky, potom dôkazné bremeno o obsahu doručenej zásielky zaťažuje adresáta. Vyššie uvedená právna otázka (podľa názoru dovolateľky) nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyriešená. Pokiaľ by však dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutia NS SR sp. zn. 4MCdo/3/2011 z 27. februára 2012 a Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 32/2012 z 13. marca 2012 predmetnú otázku už vyriešili a tieto rozhodnutia aj zakladajú ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, potom dovolateľka žiadala, aby bol ňou uplatnený dovolací dôvod posúdený v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Zdôraznila, že v tejto veci existuje podstatná časová súvislosť, ktorú akcentoval ako NS SR, tak aj Ústavný súd SR v spomenutých rozhodnutiach a navyše existuje aj kauzálna a vecná súvislosť a zhodná nadväznosť konania žalovaných, ktorá o to viac spôsobuje prenos dôkazného bremena na žalované. Podľa jej názoru nie je možné vychádzať z tzv. negatívnej dôkaznej teórie, ktorá je v rozhodnutiach NS SR vymedzená ako pravidlo, že neexistencia niečoho majúca trvajúci charakter sa zásadne nepreukazuje (6Cdo/81/2020, 6MCdo/17/2010). V predmetnej veci sa však jedná iba o jednorazovú skutočnosť, a to či v poštovej zásielke bolo alebo nebolo okrem iných listín aj oznámenie dovolateľky o uplatnení podpory na rok 2015. Zároveň v zmysle negatívnej dôkaznej teórie musí byť nemožnosť preukázania negatívnej skutočnosti objektívna, iba subjektívna neschopnosť takéhoto preukázania je irelevantná. Okrem toho tzv. negatívna dôkazná teória bola modernou civilistikou prekonaná (napr. rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 22Cdo/1479/2017 z 26. júla 2017) a má sa za to, že aj negatívnu skutočnosť možno preukázať, a to preukázaním komplementárnej pozitívnej skutočnosti, ktorá existenciu preukazovanej negatívnej skutočnosti vylučuje (napr. rozsudok Najvyššieho správneho súdu Českej republiky sp. zn. 1As/2/2010

z 10. februára 2010 a uznesenie Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 2631/08 zo 4. februára 2008), pričom v súdnej praxi k tomu často aj dochádza s tým, že ako určité špecifikum sa v takýchto prípadoch častejšie uplatňuje použitie nepriamych dôkazov (viď napr. rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 22Cdo/3108/2010 z 26. februára 2013). Preukázanie takýchto komplementárnych skutočností bolo aj v danom prípade objektívne možné, napríklad ak by žalované preukázali, že pri návrhu uvedenej zmluvy, príp. pri jej uzatváraní bola dovolateľka informovaná o tom, že splnenie jej oznamovacej povinnosti podľa § 4 ods. 2 písm. c) zákona o podpore pre rok 2015 nie je evidované žalovanou 1/, resp. že uvedená zmluva nebude z tohto dôvodu plnená v roku 2015 a pod. Absencia takýchto objektívne možných dôkazov na strane žalovaných nespôsobuje (objektívnu) nemožnosť unesenia ich dôkazného bremena, ale iba (subjektívnu) neschopnosť uniesť predmetné dôkazné bremeno.

26. Napokon dovolateľka namietala aj to, že napadnuté rozhodnutia súdov oboch inštancií vychádzajú z nesprávneho právneho posúdenia vecí, v zmysle ktorého ustanovenie § 18e ods. 1 zákona o podpore nevylučuje uplatnenie sankcie podľa § 4 ods. 3 citovaného zákona v jeho znení účinnom od 1. januára 2014 za nesplnenie povinnosti výrobcu elektriny z OZE podľa § 4 ods. 2 písm. c) zákona o podpore, ktorý svoje zariadenie na výrobu elektriny uviedol do prevádzky pred 1. januárom 2014. Uvedené je aj prípad dovolateľky, ktorá svoje zariadenie uviedla do prevádzky 26. apríla 2011. Podľa jej názoru však ustanovenie § 18e ods. 1 zákona o podpore vylučuje uplatnenie dôsledkov podľa § 4 ods. 1 zákona o podpore (v znení účinnom od 1. januára 2014) na zariadenia výrobcov elektriny s právom na podporu podľa zákona o podpore, ktoré boli uvedené do prevádzky pred 1. januárom 2014, ak si takíto výrobcovia nespĺnili povinnosť (iba) podľa § 4 ods. 2 písm. c) zákona o podpore. Právna otázka aplikácie § 4 ods. 3 v spojení § 18e ods. 1 zákona o podpore nebola podľa dovolateľky doposiaľ v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyriešená. Dovolateľke sú síce známe rozhodnutia NS SR sp. zn. 1Obdo/41/2020 a Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 420/2021, avšak tieto podľa jej názoru nepredstavujú ustálenú rozhodovaciu prax. Najvyšší súd SR vo svojom rozhodnutí úplne prehliadol, že v súvislosti s ustanovením § 18e ods. 1 zákona o podpore je nevyhnutné posudzovať podmienky podpory podľa právneho stavu účinného do 31. decembra 2013, ktoré podmienky boli zjavne definované nielen v ustanovení § 3, ale aj v § 4 ods. 2 písm. a) a b) zákona o podpore účinného do 31. decembra 2013. Najvyšší súd SR vo svojom rozhodnutí tiež nevzal do úvahy, že je potrebné vnímať § 4 ods. 2 v spojení s § 4 ods. 3 zákona o podpore v celistvosti ako jednu právnu normu (ktorej hypotéza je uvedená v prvom zo zmienovaných ustanovení a sankcia v druhom zmienenom ustanovení). Uvedené sa týka aj uznesenia Ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 420/2021. Vyššie uvedené rozhodnutia sa vôbec nedotýkajú argumentácie dovolateľky ohľadom princípu iura quaesita a argumentácie ohľadom ultraaktivty, ani nekonštatujú, že tieto by nemohli byť použité, resp. neuvádzajú, prečo by nemohli byť použité. Spomenuté rozhodnutia nereagujú ani na to, že zákon o podpore vo svojom texte rozlišuje pojmy podmienky na získanie podpory podľa § 3 a podmienky podpory (výroby elektriny), pričom druhý z uvedených pojmov, ktorý je použitý aj v § 18e ods. 1 zákona o podpore, je širší a podľa zákona o podpore v jeho znení účinnom do 31. decembra 2013 mal väzbu nielen na § 3, ale aj na § 4. Dovolateľka má za to, že ak by aj dovolací súd pri rozhodovaní o uvedenej otázke pripísal vyššie spomenutým rozhodnutiam povahu ustálenej súdnej praxe najvyšších súdnych autorít, tak bez bližšej reakcie na túto jej argumentáciu by nenaplnil požiadavku presvedčivosti svojho rozhodnutia. Posúdenie toho, či určitá otázka bola (resp. nebola) v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyriešená, musí byť v materiálnom právnom štáte interpretovaná tak, že musí ísť o komplexné a správne vyriešenie uvedenej otázky.

27. K dovolaniu žalobkyne zaslala žalovaná 1/ písomné vyjadrenie s návrhom, aby dovolací súd dovolanie (ako neprípustné) odmietol, alternatívne (ako nedôvodné) zamietol a priznal jej nárok na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %. Dovolanie žalobkyne nie je podľa názoru žalovanej 1/ prípustné podľa § 421 ods. 1 CSP a ani podľa § 420 písm. f) CSP.

28. Otázka posúdenia dispozitívnej alebo kogentnej povahy ustanovenia § 4 ods. 3 zákona o podpore nie je podľa názoru žalovanej 1/ otázkou, na ktorej by bolo založené rozhodnutie odvolacieho súdu. Z vykonaného dokazovania a zisteného skutkového stavu totiž vyplýva, že zmluva uzavretá medzi stranami sporu s účinnosťou od 1. januára 2015, neobsahuje žiadne odchylné dojednanie, ktoré by vylučovalo aplikáciu sankcie upravenej v § 4 ods. 3 zákona o podpore a napriek odlišnej dikcii zákona umožňovalo dovolateľke uplatniť si a reálne nadobudnúť podporu aj v prípade nesplnenia zákonom stanovených povinností v zmysle § 4 ods. 2 zákona o podpore. Na základe vecného gramaticko-teleologického výkladu zmluvy je potrebné rozumne dospieť k jedinému a výlučnému záveru o tom,

že nikdy nebolo úmyslom ani vôľou žalovaných, poskytnúť dovolateľke podporu nad rámec zákonom stanoveného rozsahu tak, ako to dovolateľka tvrdí naprieč svojim dovolaním. Uvedená konštrukcia je v priamom rozpore so samotným textom zmluvy, v ktorom je jednoznačne zadefinované, že predmetom zmluvy je poskytovanie doplatku a odberu elektriny za cenu elektriny na straty v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, t. j. v rozsahu predpokladanom zákonom o podpore, a nie nad rámec zákonom stanoveného rozsahu. Z textu zmluvy [bod 1. písm. e) a f)] je zrejmé, že jej predmetom je podpora vo forme doplatku výlučne vo vzťahu k takej elektrine vyrobenej vo výrobnom zariadení výrobcu, na ktorú sa vzťahuje podpora vo forme doplatku podľa § 3 ods. 1 písm. c) zákona o podpore. Záväzok žalovanej 1/ vyplývajúci zo zmluvy je priamo v samotnej zmluve explicitne naviazaný na všeobecne záväzné právne predpisy, a to vrátane zákona o podpore a v ňom obsiahnutého ustanovenia § 4 ods. 3 zákona o podpore, podľa ktorého výrobca elektriny s právom na podporu, ktorý nesplní povinnosti podľa § 4 ods. 2 zákona o podpore, si nemôže na elektrinu vyrobenú v danom zariadení uplatniť právo podľa § 4 ods. 1 písm. b) a c) zákona o podpore na nasledujúci kalendárny rok. Vzhľadom na skutočnosť, že žalobkyňa si v roku 2014 nesplnila svoju obligatórnu zákonnú povinnosť v zmysle § 4 ods. 2 písm. c) zákona o podpore, nárok na podporu elektriny vyrobenej vo výrobnom zariadení žalobkyne v kalendárnom roku 2015 zanikol, a teda elektrina vyrobená vo výrobnom zariadení žalobkyne v roku 2015 nie je elektrinou, na ktorú sa vzťahuje podpora vo forme doplatku v zmysle § 3 ods. 1 písm. c) zákona o podpore. Podpora elektriny, na ktorú zákon o podpore žalobkyni nepriznáva nárok, nie je a nikdy nebola predmetom Zmluvy o dodávke a doplatku 2015 a ani žiadnych predzmluvných rokovaní strán sporu. Predmetom zmluvy je výlučne podpora vo forme doplatku v zákonom stanovenom rozsahu. Keďže strany sporu neprejavili v zmluve vôľu odchyliť sa od zákonného znenia ustanovenia § 4 ods. 3 zákona o podpore, či toto zákonné ustanovenie „prepísať“ (ani takúto vôľu nikdy nemali a takéto dojednanie nebolo predmetom žiadnych vzájomných rokovaní), a to ani pre rok 2015 a ani žiadne iné roky trvania zmluvy, vyriešenie nastolenej dovolacej otázky nie je rozhodujúce pre predmet sporu, ale ide vo vzťahu k predmetu sporu o otázku hypotetickú. Nad rámec uvedeného žalovaná 1/ uviedla, že právny názor dovolateľky o dispozitívnej povahe dotknutej právnej normy nepovažuje za správny a má za to, že ide o právnu normu kogentného charakteru.

29. Neprípustnosť dovolania videla žalovaná 1/ aj v časti namietaného nesprávneho právneho posúdenia procesnoprávnej otázky dôkazného bremena s poukazom na to, že vyhodnocovanie dôkazného bremena nie je právna otázka, ale otázka vyhodnocovania skutkového stavu, pričom posudzovanie skutkového stavu zo strany dovolacieho súdu nie je prípustné a dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistili sudy nižšej inštancie. Namietala tiež, že dovolateľka pri predmetnej otázke zvolila súčasne dva dôvody prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) a písm. b) CSP, ktorých obsah si navzájom odporuje. Nie je totiž možné, aby tá istá právna otázka bola otázkou, ktorá ešte v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu nebola riešená a súčasne otázkou, pri ktorej riešení sa sudy nižšej inštancie odchyľili od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Touto koncepciou vymedzenia dovolacích dôvodov dovolateľka navodila stav, kedy má dovolací súd „hádať“, pod aký zo zákonom predpokladaných dôvodov prípustnosti, mala dovolateľka záujem subsumovať svoju argumentáciu. Okrem toho otázka dôkazného bremena vo vzťahu k preukazovaniu doručenia zásielky do dispozičnej sféry adresáta a vo vzťahu k preukazovaniu obsahu zásielky, už bola zo strany NS SR viackrát riešená, čo vylučuje prípustnosť dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Poukázala na to, že v judikatúre NS SR je ustálená tzv. negatívna dôkazná teória (napr. sp. zn. 6Cdo/81/2010) a uviedla, že požiadavka dovolateľky, aby žalovaná 1/ preukazovala, že jej oznámenie o predpokladanej ročnej dodávke elektriny pre kalendárny rok 2015 nebolo doručené v poštovej obálke spolu s faktúrou č. 005/2014 a jej povinnou prílohou, je z povahy veci nesplniteľná, pretože nemožno preukázať negatívnu skutočnosť. Negatívna skutočnosť môže byť fakticky preukázaná jedine preukázaním komplementárnej pozitívnej skutočnosti, ktorá existenciu dokazovanej negatívnej skutočnosti preukazuje. Tieto komplementárne skutočnosti sú však skutočnosti, ktoré zodpovedajú preukázaniu splnenia oznamovacej povinnosti dovolateľky, t. j. či sa v obsahu poštovej obálky nachádzalo jej oznámenie o predpokladanej ročnej dodávke elektriny pre kalendárny rok 2015. V prejednávanej veci to znamená, že preukázanie splnenia zákonnej oznamovacej povinnosti bolo povinnosťou dovolateľky. Uvedený právny názor vyplýva aj rozhodnutím NS SR sp. zn. 2Obo/3/2008, 5Obo/163/2006, 4Obdo/252/2017, 2Obdo/7/2021 a Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 26Cdo/268/2011. V rozhodnutí sp. zn. 2Obo/7/2021 NS SR riešil otázku preukazovania doručenia jednostranného právneho úkonu v zmysle § 4 ods. 2 písm. c) zákona o podpore zo strany výrobcu spoločnosti Východoslovenská distribučná, a.s., a teda jeho závery sú v plnom rozsahu aplikovateľné aj na predmet tohto sporu. NS SR vyhodnotil ako absolútne nesprávny postup súdov nižšej inštancie, ktoré preniesli dôkazné bremeno preukazovania nedoručenia oznámenia o uplatnení

podpory z výrobcu na spoločnosť Východoslovenská distribučná, a.s., ktorú súdy nižšej inštancie nútili preukazovať, že jej oznámenie o uplatnení podpory zo strany výrobcu nebolo doručené tak, ako sa toho domáha aj dovolateľka v tomto konaní. Podľa názoru žalovanej 1/ je teda zrejmé, že prenos dôkazného bremena pri preukazovaní nedoručenia písomnosti, ktorého sa dovolateľka domáha v rámci tejto dovolacej otázky, je v rozpore s existujúcou judikatúrou NS SR, ako aj s princípmi spravodlivého procesu. Pokiaľ sa dovolateľka snažila svoju argumentáciu o prenesení dôkazného bremena podporiť odkazom na rozhodnutie NS SR sp. zn. 4MCdo/3/2011 z 27. februára 2012, žalovaná 1/ namietala, že dovolateľka úmyselne prekrúca a dokresľuje právne názory obsiahnuté v tomto rozhodnutí. Predmetné rozhodnutie sa zaoberalo odlišnou skutkovou situáciou, kedy neexistoval žiadny iný dôvod korešpondencie medzi stranami sporu (prenajímateľom a nájomcom), než výpoveď z nájmu, ktorá bola predmetom sporu a žalovaný ani iný dôvod korešpondencie netvrdil, rovnako ako netvrdil a nepreukazoval iný obsah spornej zásielky. V posudzovanej veci však existoval iný dôvod vzájomnej korešpondencie medzi dovolateľkou a žalovanou 1/, a to fakturácia doplatku na elektrinu vyrobenú vo výrobnom zariadení dovolateľky za mesiac máj 2024. Na rozdiel od prípadu posudzovaného NS SR v jeho rozhodnutí sp. zn. 4MCdo/3/2011, žalovaná 1/ jednoznačne preukázala (predložením originálu zásielky s obálkou, ako aj zápisom v knihe doručenej pošty žalovanej 1/) iný dôvod korešpondencie medzi ňou a dovolateľkou a tomu zodpovedajúci obsah spornej zásielky, ktorým je faktúra č. 005/2014 s jej povinnou prílohou. Rovnako sú podľa názoru žalovanej 1/ irelevantné a neaplikovateľné aj právne názory Ústavného súdu SR obsiahnuté v jeho rozhodnutí sp. zn. II. ÚS 32/2012, a to pre odlišnú skutkovú situáciu. Skutkový stav v prejednávanom spore nedáva základ k tomu, aby došlo k presunu dôkazného bremena vo vzťahu k preukazovaniu splnenia povinnosti v zmysle § 4 ods. 2 písm. c) zákona o podpore z dovolateľky na žalované.

30. Žalovaná 1/ konštatovala neprípustnosť dovolacieho dôvodu aj vo vzťahu k namietanému nesprávnemu právnemu posúdeniu aplikácie § 4 ods. 3 v spojení s § 18e ods. 1 zákona o podpore. Keďže z odôvodnenia podaného dovolania nie je zrejmé, či dovolateľka prípustnosť dovolania vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a), písm. b) alebo písm. c) CSP, je tento dôvod prípustnosti dovolania tiež nedostatočne vymedzený. Uvedená právna otázka už bola predmetom posudzovania zo strany Ústavného súdu SR v jeho náleze sp. zn. PL. ÚS 50/2015, podľa ktorého sa v prípade aplikácie ustanovenia § 4 ods. 3 zákona o podpore jedná o nepravú retroaktivitu, t. j. že sankcia obsiahnutá v ustanovení § 4 ods. 3 zákona o podpore sa má v prípade nesplnenia povinnosti aplikovať nie len v prípade zariadení novouvedených do prevádzky počnúc dňom účinnosti predmetnej novely, ale aj na už existujúce zariadenia, ktoré sú v danom čase už v prevádzke. Ústavný súd SR tiež zastáva názor, že zavedenie nepravnej retroaktivity prostredníctvom nového znenia § 4 ods. 3 zákona o podpore je z hľadiska požiadaviek vyvoditeľných z článku 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nie len akceptovateľné, ale aj žiaduce. V citovanom náleze Ústavný súd SR tiež konštatoval, že v § 3 sú ustanovené (okrem iného) spôsoby a podmienky podpory výroby elektriny z OZE a v § 4 sú ustanovené práva a povinnosti výrobcov elektriny. Z uvedeného je zrejmé, že v prípade prechodného ustanovenia § 18e ods. 1 zákona o podpore nie je možné aplikovať výklad prezentovaný dovolateľkou, pretože ak by sa nielen podmienky podpory výroby elektriny obsiahnuté v § 3, ale aj všetky práva a povinnosti výrobcov elektriny s právom na podporu obsiahnuté v § 4 zákona o podpore (ktoré neboli dotknuté novelou) mali aplikovať len na zariadenia uvedené do prevádzky odo dňa účinnosti predmetnej novely, nedošlo by k zmenám akýchkoľvek práv ani povinností vzniknutých za platnosti predchádzajúcej právnej úpravy, a teda by sa nemohlo jednáť o nepravú retroaktivitu. Tento právny názor bol opakovane potvrdený Najvyšším súdom SR v rozhodnutiach sp. zn. 2Obdo/18/2018, 3Obdo/72/2019, 3Obdo/119/2019, 4Obdo/90/2020, 2Obdo/7/2021 a treba ho považovať za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu. Doterajšiu rozhodovaciu prax potvrdil NS SR tiež vo svojom rozhodnutí sp. zn. 1Obdo/41/2020, v ktorom sa stotožnil s názorom súdov oboch inštancií, že ustanovenie § 18e ods. 1 zákona č. 309/2009 Z. z. nemôže byť aplikované aj na sankciu vyplývajúcu z ust. § 4 ods. 3 zákona č. 309/2009 Z. z. v znení do 31. decembra 2018. Z uvedeného podľa názoru žalovanej 1/ vyplýva, že dovolateľkou nastolená otázka aplikácie § 18e ods. 1 zákona o podpore je v tomto čase ustálená a jednotne vyriešená rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít, pričom táto skutočnosť vylučuje prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) a c) CSP. Keďže zo strany súdov oboch inštancií nedošlo k odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, je v danom prípade vylúčený aj dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

31. Prípustnosť dovolania nie je podľa názoru žalovanej 1/ daná ani v zmysle § 420 písm. f) CSP, keďže jeho podstatu tvorí námietka nedostatočnej polemiky konajúcich súdov s právnymi názormi dovolateľky.

Odôvodnenie tohto dovolacieho dôvodu je v skutočnosti len modifikáciou jej námietok smerujúcich voči nesprávnemu právnemu posúdeniu súdmi oboch inštancií. Nesprávne právne posúdenie veci pritom podľa ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu nezakladá procesnú vadu zmätočnosti (a tým aj prípustnosť dovolania), pretože možnosť konať pred súdom sa strane sporu neodníma tým, že súd vec z hľadiska hmotnoprávneho nesprávne právne posúdi. Tiež skutočnosť, že dovolateľka sa nestotožňuje s právnym názorom všeobecného súdu, nemôže viesť k záveru o nepreskúmateľnosti, zjavnej neodôvodnenosti alebo zmätočnosti napadnutého rozhodnutia. Podľa názoru žalovanej 1/ sú právne názory súdov oboch inštancií nielen vecne správne, ale aj dostatočne a presvedčivo odôvodnené a to, že dovolateľka namieta nechotu súdov oboch inštancií viesť s ňou polemiku o ňou vymedzených právnych otázkach, nezakladá dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP. Založiť prípustnosť dovolania nie sú spôsobilé ani námietky nedostatočného zistenia skutkového (skutočného) stavu, nevykonania všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávneho vyhodnotenia niektorého dôkazu. Nevykonanie alebo nehodnotenie dôkazov podľa návrhov alebo predstáv dovolateľky nepredstavuje postup, ktorým by jej súd odňal možnosť konať pred súdom (resp. ju vylúčil z realizácie jej patriacich procesných práv), lebo rozhodovanie o tom, ktoré dôkazy budú vykonané a ako budú vyhodnotené, patrí výlučne súdu. Zároveň platí, že dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako zistili súdy nižšej inštancie a nie je oprávnený posudzovať správnosť zistenia skutkového stavu zo strany nižších súdov. Napokon prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nezakladajú ani námietky dovolateľky voči odôvodneniu napadnutých rozsudkov, keďže podľa ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu prípadné nedostatočné odôvodnenie nezakladá bez ďalšieho zmätočnosť rozhodnutia a prípustnosť dovolania. Žalovaná 1/ v tejto súvislosti poukázala na viaceré rozhodnutia NS SR, ktoré argumentačne odkazovali na stanovisko R 2/2016 a jeho aktuálnosť aj vo vzťahu k ustanoveniu § 420 písm. f) CSP. Podľa jej názoru napadnuté rozsudky súdov nižšej inštancie celkom zjavne nepredstavujú „krajnú výnimku“ alebo „extrémny prípad“, ktorý by (v zmysle stanoviska R 2/2016) zakladal prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP. Odôvodnenie napadnutého rozsudku v spojení s rozsudkom súdu prvej inštancie obsahuje základné prednesy a návrhy oboch strán sporu, jasný výpočet vykonaných dôkazov a skutočností, ktoré súd považoval za preukázané, spôsob ich vyhodnotenia, ako aj zrozumiteľný výklad právného posúdenia skutkového stavu podľa príslušných zákonných ustanovení, ktorými sú v danom prípade prioritne § 4 ods. 2 písm. c) a § 4 ods. 3 zákona o podpore. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu nie je nedostatočné a nepreskúmateľné, pretože ako celok s rozhodnutím súdu prvej inštancie spĺňa parametre zákonného odôvodnenia rozhodnutia. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia sú zrejme podstatné dôvody, pre ktoré odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie a konštatoval správnosť dôvodov v ňom uvedených vo vzťahu k posúdeniu skutkových a právnych záverov. Je tiež zjavné, že odvolací súd nevyužil možnosť skráteného odôvodnenia potvrdzujúceho rozsudku, keď sa neobmedzil iba na skonštatovanie správnosti dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ale v bodoch 22 až 31 odôvodnenia sa podrobne zaoberal jednotlivými argumentami dovolateľky uplatnenými v jej odvolaní, na ktoré poskytol odpovede.

32. Z uvedeného podľa názoru žalovanej 1/ vyplýva, že odvolací súd sa zaoberal všetkými skutočnosťami a argumentmi dovolateľky, ktoré mohli mať význam pre rozhodnutie vo veci samej a následne správne uzavrel, že dovolateľka splnenie svojej povinnosti v zmysle § 4 ods. 2 písm. c) zákona o podpore nepreukázala. Práve aplikácia ustanovení § 4 ods. 2 písm. c) a § 4 ods. 3 zákona o podpore predstavuje základné materiálne východiskové meritum veci, ktorým sa súdy oboch inštancií vo svojich rozhodnutiach nesporne zaoberali, pričom vykonaným dokazovaním bolo spoľahlivo zistené, že na strane dovolateľky podmienky pre poskytnutie podpory v žalovanom období splnené neboli, a preto konajúce súdy dospeli k zhodnému záveru o nedôvodnosti žalobou uplatneného nároku. Pri hodnotení kvality súdneho rozhodnutia je podľa názoru žalovanej 1/ potrebné vychádzať najmä zo splnenia povinnosti súdu odôvodniť svoje rozhodnutie v kontexte aplikácie východiskovej právnej normy, k čomu v danom prípade jednoznačne došlo, keďže konajúce súdy sa zaoberali skúmaním existencie všetkých relevantných skutočností, ktoré predpokladá hypotéza právnej normy § 4 ods. 2 písm. c) zákona o podpore a na ňu nadväzujúcej sankcie právnej normy (§ 4 ods. 3 zákona o podpore), ktoré boli pre predmet sporu rozhodujúce. Skutočnosť, že dovolateľka nesúhlasí s vyhodnotením aplikácie tejto východiskovej právnej normy, nemá podľa názoru žalovanej 1/ žiadnu súvislosť s otázkou odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, ani s porušením práva dovolateľky na spravodlivý súdny proces. V ďalšej časti vyjadrenia žalovaná 1/ reagovala na jednotlivé námietky dovolateľky voči napadnutým rozsudkom, podradené pod dovolací dôvod podľa § 431 v spojení s § 420 písm. f) CSP.

33. Žalovaná 2/ sa k podanému dovolaniu nevyjadrila.

34. K vyjadreniu žalovanej 1/ zaslala dovolateľka rozsiahle vyjadrenie (dovolaciu repliku), v ktorom sa podrobne zaoberala jednotlivými argumentami žalovanej 1/, ktoré označila za nesprávne, nedôvodné a účelové. Zároveň zotrvala na svojom dovolacom návrhu tak, ako ho uviedla v podanom dovolaní.

35. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP a contrario) skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je dovolanie prípustné.

36. Dovolateľka prípustnosť svojho dovolania vyvodzovala predovšetkým z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Súdom oboch inštancií vytykala nedostatočné odôvodnenie ich rozhodnutí, v rámci ktorých neposkytli špecifickú odpoveď na ňou nastolené skutkové a najmä právne otázky, ktoré ona považovala (pre rozhodnutie sporu) za rozhodujúce (resp. kľúčové) a osobitne odvolaciemu súdu vytykala nevysporiadanie sa, prípadne nedostatočné vysporiadanie sa (a z toho prameniaca nepreskúmateľnosť a arbitrárnosť napadnutého rozhodnutia) s jej argumentmi, ktoré uviedla v odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie. Skutkové a právne závery konajúcich súdov podrobila kritike, označiac ich za nesprávne, nelogické, protirečivé, nepresvedčivo a nedostatočne vyargumentované vo väzbe na ňou tvrdený skutkový a právny stav a predložené dôkazy. Tvrdila, že konajúce súdy odignorovali jej rozsiahlu právnu argumentáciu a za jedinú kľúčovú otázku v danej veci považovali otázku skutkovú, a to či dovolateľka oznámila žalovanej 1/ uplatnenie si podpory na rok 2015 v termíne do 15. augusta 2014 v zmysle § 4 ods. 2 písm. c) zákona o podpore a či uvedené aj preukázala. Napokon tiež namietala, že súdy selektívne hodnotili vykonané dôkazy výlučne v prospech žalovaných a odmietli vykonať ňou navrhované dokazovanie (schopné odstrániť rozpory v tvrdeniach zúčastnených strán), v čom videla porušenie princípu rovnosti zbraní.

37. Podstatou práva na spravodlivý proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky, poskytované právnym poriadkom, pričom integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle vyššie citovaného ustanovenia § 420 písm. f) CSP sa rozumie nesprávny procesný postup súdu, spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktorý sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj ústavnoprávneho rámca a ktorý tak zároveň znamená aj porušenie Ústavou Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava SR“) zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napríklad o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní a iné.

38. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR je aj právo strany sporu na také odôvodnenie súdneho konania, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, II. ÚS 76/07).

39. Dovolací súd poukazuje na nález Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 314/2018 z 13. novembra 2018, uverejnený v Zbierke nálezov a uznesení pod č. 47/2018, ktorého právna veta znie: Odvolací súd je povinný vysporiadať sa v odôvodnení svojho rozhodnutia s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní aj v prípade tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia podľa § 387 ods. 2 Civilného sporového poriadku. V bode 35 odôvodnenia predmetného nálezu Ústavný súd SR konštatoval, že absencia vysporiadania sa s podstatnými tvrdeniami sťažovateľa uvedenými v odvolaní v napadnutom rozsudku krajského súdu je tak závažným nedostatkom tohto rozhodnutia, ktorého intenzita sama o sebe zakladá porušenie sťažovateľom namietaného základného práva podľa článku 46 ods. 1 ústavy, i práva podľa článku 6 ods. 1 dohovoru.

40. Dovolací súd ďalej poukazuje aj na nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 120/2020 z 21. januára 2021, ktorý v bodoch 38 a 39 odôvodnenia uviedol, že pod pojmom procesný postup je podľa názoru ústavného súdu potrebné rozumiť nielen faktický postup súdu, teda to, ako sa spor vedie, ale napr. aj postup súdu pri vykonávaní alebo hodnotení dôkazov (IV. ÚS 557/2020), ktorý má v konečnom dôsledku svoj odraz aj v samotnom odôvodnení rozhodnutia súdu. V zmysle judikatúry ESLP aj kvalitu odôvodnenia súdneho rozhodnutia je potrebné považovať za jeden zo základných aspektov práva na spravodlivý proces, podobne ako právo na rovnosť zbraní alebo zásadu kontradiktórnosti konania. Podstatou odôvodnenia súdneho rozhodnutia je vysvetlenie, objasnenie a „obhájenie“ toho, ako súd procesne postupoval (vrátane toho, ako rozhodol) a ako také nemôže byť od doterajšieho procesného postupu oddelené. Rozhodnutie je vyvrcholením procesného postupu súdu a samotné súdne rozhodnutie je najdôležitejším procesným úkonom súdu. Súdne rozhodnutie preto musí byť považované za súčasť procesného postupu súdu.

41. Pokiaľ ide o zjednocujúce stanovisko občianskoprávneho kolégia NS SR z 3. decembra 2015 k výkladu § 237 ods. 1 písm. f) zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (R 2/2016), Ústavný súd SR vo svojich novších rozhodnutiach (napr. sp. zn. IV. ÚS 338/2023) zdôrazňuje, že judikát najvyššieho súdu mal svoje opodstatnenie v čase svojho prijatia, keďže vychádzal z právnej úpravy Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), ktorá rozlišovala medzi vadou zmätočnosti a tzv. inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Toto rozlišovanie v súčasnej právnej úprave už nerezonuje, keďže Civilný sporový poriadok už nepozná „inú vadu konania“ ako dovolací dôvod. Súčasná právna úprava v § 420 písm. f) CSP upravuje tento dôvod zmätočnosti inak a posun v jeho vnímaní bol zo strany ústavného súdu naznačený už v nálezoch sp. zn. II. ÚS 559/2018 z 13. marca 2020 a sp. zn. IV. ÚS 314/2020 z 1. júla 2020 (publikovaný v Zbierke náleзов a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 69/2020). Podľa nálezu sp. zn. IV. ÚS 314/2020 z 1. júla 2020 aktuálnosť stanoviska prijatého občianskoprávnym kolégiom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pod č. R 2/2016 po nadobudnutí účinnosti Civilného sporového poriadku je potrebné chápať v tom zmysle, že pokiaľ rozhodnutie odvolacieho súdu v podstatných bodoch nespĺňa požiadavky vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, zodpovedá táto okolnosť dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku. Znamená to, že stratilo význam vyčleňovanie „inej vady konania“ z tejto kategórie podľa predchádzajúcej právnej úpravy a taká vada, pokiaľ má znaky uvedené v predchádzajúcej vete, zakladá prípustnosť dovolania podľa označeného ustanovenia.

42. Požiadavka riadneho odôvodnenia sa vzťahuje na každé súdne rozhodnutie, pričom odôvodnenie rozhodnutia musí byť dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu jeho správnosti v konaní o opravnom (riadnom alebo mimoriadnom) prostriedku. Ak rozhodnutie neobsahuje zákonné náležitosti, ide o rozhodnutie nepreskúmateľné a takéto rozhodnutie súdu porušuje právo strany sporu na spravodlivý proces, pretože jej upiera možnosť náležite skutkovo a právne argumentovať proti rozhodnutiu v rámci opravných prostriedkov.

43. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu musí spĺňať určité obsahové požiadavky vymedzené ustanovením § 393 ods. 2 CSP, podľa ktorého v odôvodnení rozhodnutia odvolací súd uvedie stručný obsah napadnutého rozhodnutia, podstatné zhrnutie skutkových tvrdení a právnych argumentov strán v odvolacom konaní, prípadne ďalších subjektov, ktoré dôkazy v odvolacom konaní vykonal, ako ich vyhodnotil, zistený skutkový stav a právne posúdenie veci, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax; ustanovenia § 387 ods. 2 a 3 tým nie sú dotknuté. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Podľa § 387 ods. 3 CSP sa odvolací súd v odôvodnení musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie. Odvolací súd sa musí v odôvodnení vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

44. Z vyššie citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti, presvedčivosti a preskúmateľnosti odôvodnenia rozhodnutia súdu. Aj odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť dostatočne vysvetlený nielen s

poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Právne závery odvolacieho súdu môžu byť dostatočne preukázané len vtedy, ak odvolací súd po skutkovom vymedzení predmetu konania podal zrozumiteľný a jasný výklad, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu vychádzal, ako ich interpretoval a prečo pod tieto ustanovenia podriadil/nepodriadil zistený skutkový stav. Odvolací súd sa podľa § 387 ods. 2 CSP môže v odôvodnení svojho rozhodnutia obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov odvolaním napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti ďalšie dôvody, ak sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, avšak aj v takom prípade je v zmysle § 387 ods. 3 CSP povinný v odôvodnení svojho rozhodnutia vysporiadať sa s kľúčovými tvrdeniami a argumentmi, uvedenými v odvolaní (III. ÚS 314/2018, II. ÚS 120/2020).

45. Po preskúmaní veci dovolací súd dospel k záveru, že odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu vyššie uvedené požiadavky spĺňa, keďže odvolací súd sa vo svojom potvrdzujúcom rozsudku neobmedzil len na skonštatovanie správnosti dôvodov rozsudku súdu prvej inštancie (§ 387 ods. 2 CSP), ale na zdôraznenie správnosti doplnil aj ďalšie dôvody a zároveň sa vysporiadal aj s (podľa jeho názoru) kľúčovými tvrdeniami a argumentmi, ktoré dovolateľka uviedla v odvolaní (§ 387 ods. 3 CSP). Pokiaľ aj niektorým argumentom venoval viac pozornosti, zatiaľ čo inými sa zaoberal len stručne, tak to nesvedčí o svojvôli, či o nedostatku nestrannosti odvolacieho súdu, ale len o tom, že odvolací súd a dovolateľka majú iný názor na to, čo bolo pre rozhodnutie predmetného sporu rozhodujúce.

46. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nepochybne vyplýva, že odvolací súd sa nestotožnil s názorom dovolateľky, že sankcia podľa § 4 ods. 3 zákona o podpore za nesplnenie notifikačnej (oznamovacej) povinnosti podľa § 4 ods. 2 písm. c) zákona o podpore, zavedená novelou uskutočnenou zákonom č. 218/2013 Z. z., sa na ňu (ani teoreticky) nevzťahovala, pretože jej zariadenie na výrobu elektriny bolo uvedené do prevádzky pred nadobudnutím účinnosti tejto novely (t. j. pred 1. januárom 2014). Uvedené tvrdenie dovolateľka v podanom odvolaní prezentovala ako „prvý dôvod“, pre ktorý je v jej prípade právne irelevantné preukazovanie splnenia povinnosti podľa § 4 ods. 2 písm. c) zákona o podpore. Odvolací súd svoj právny názor riadne odôvodnil v odsekoch 24 a 24.1 odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, kde s poukazom na predmet úpravy zákona o podpore vymedzený v § 1 písm. a) a písm. b) dospel k jednoznačnému záveru, že zákon o podpore rozlišuje medzi podmienkami podpory výroby elektriny upravenými v § 3 a právami a povinnosťami výrobcu elektriny z OZE upravenými v § 4 citovaného zákona. Vzájomný vzťah týchto ustanovení (§ 3 a § 4 zákona o podpore) odvolací súd interpretoval tak, že § 3 upravuje podmienky, ktoré je potrebné splniť, aby sa výrobca vôbec stal subjektom s právom na podporu. Pokiaľ tieto podmienky splní, musí ešte následne splniť povinnosti v zmysle § 4 zákona o podpore a v prípade porušenia niektorej povinnosti uloženej subjektu s právom na podporu, je zákonom daná sankcia. S poukazom na uvedené odvolací súd prechodné ustanovenie § 18e ods. 1 zákona o podpore (k úpravám účinným od 1. januára 2014) interpretoval tak, že výrobcovi elektriny, ktorého zariadenie bolo uvedené do prevádzky pred 1. januárom 2014, zostávajú zachované podľa doterajších predpisov (t. j. účinných do 31. decembra 2013) len podmienky podpory výroby elektriny, čím sa rozumejú iba podmienky podpory upravené v § 3 zákona o podpore, a nie aj práva a povinnosti výrobcu elektriny upravené v § 4 citovaného zákona, v dôsledku čoho ustanovenie § 18e ods. 1 nemôže byť aplikované aj na sankciu vyplývajúcu z ustanovenia § 4 ods. 3 zákona o podpore v znení účinnom do 31. decembra 2018. Vychádzajúc zo záverov nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 50/2015 zo dňa 22. marca 2017 odvolací súd poukázal na to, že zavedenie sankcie upravenej v § 4 ods. 3 zákona o podpore (v jeho znení účinnom od 1. januára 2014) je príkladom tzv. nepravej retroaktivity (teda situácie, kedy nová právna úprava, uznávajúc práva a povinnosti nadobudnuté podľa skoršieho právneho predpisu, zavádza do budúcnosti nový režim a mechanizmus uplatnenia týchto práv - poznámka dovolacieho súdu), ktorá je nielen ústavne akceptovateľná, ale aj žiadúca. Odvolací súd pripustil, že Ústavný súd SR sa v predmetnom náleze výslovne nezaoberal výkladom pojmu podmienky podpory, avšak v súvislosti s ustanoveniami § 4 ods. 2 písm. a), b) a c) zákona o podpore „hovoriť“ výhradne o povinnostiach výrobcov elektriny z OZE, a nie o podmienkach podpory. V citovanom náleze sa tiež konštatovalo, že mechanizmus tejto sankcie sa uplatní ex lege a nie sú potrebné žiadne ďalšie rozhodnutia, vzhľadom na to, že ide o reguláciu súkromnoprávných vzťahov.

47. Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi (IV. ÚS 252/04). Právo na spravodlivý súdny proces neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04). Preto pokiaľ mal odvolací súd na výklad príslušných

ustanovení zákona o podpore iný názor ako dovolateľka, pričom tento vyjadril jasným, zrozumiteľným a pochybnosti nevzbudzujúcim spôsobom, tak nemožno súhlasiť s tvrdením dovolateľky, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnené, či nepreskúmateľné. Nesúhlas dovolateľky s vyššie uvedenou interpretáciou ustanovení zákona o podpore a jej argumentácia, že odvolací súd pojem podmienky podpory použitý v ustanovení § 18e ods. 1 zákona o podpore nesprávne zúžil len podmienky na získanie podpory podľa § 3, že citovaný zákon v znení účinnom do 31. decembra 2013 určoval podmienky podpory aj prostredníctvom negatívneho vymedzenia [§ 4 ods. 2 písm. a) a b)] a že novela zákona o podpore účinná od 1. januára 2014 zaviedla riešenie stretu dovtedajšej a novej právnej úpravy prostredníctvom ultraaktivity, predstavuje vo svojej podstate polemiku dovolateľky s právnym posúdením veci zo strany odvolacieho súdu, čo však významovo nezodpovedá namietanej vade zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP. Už za predchádzajúcej procesnoprávnej úpravy dospel Najvyšší súd SR k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením veci (viď R 54/2012). Na tom, že nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti, zotrval aj judikát R 24/2017. Nesprávne právne posúdenie veci predstavuje samostatný dovolací dôvod (§ 432 CSP), pričom prípustnosť dovolania z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci sa posudzuje v zmysle kritérií upravených v § 421 a § 422 CSP.

48. V odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie dovolateľka ako „druhý dôvod“, pre ktorý je bez právneho významu preukazovať splnenie jej povinnosti podľa § 4 ods. 2 písm. c) zákona o podpore, označila svoj platný a účinný nárok podľa Zmluvy o dodávke a doplatku 2015. S poukazom na závery rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 10Cb/287/2014-471 z 21. novembra 2017 zdôraznila súkromnoprávny charakter záväzkovoprávneho vzťahu medzi ňou a žalovanými, v ktorom ani jedna zo žalovaných nevystupuje ako subjekt nadaný iure imperii (výkonom verejnej moci). Pri realizácii práva, ktoré nemá povahu výkonu verejnej moci, platí princíp legálnej licencie (každý môže robiť to, čo nie je zákonom zakázané a nikto nesmie byť nútený robiť to, čo zákon neukladá), v dôsledku čoho mohli dovolateľka a žalované v rámci svojej zmluvnej autonómie uzavrieť Zmluvu o dodávke a doplatku 2015, a to aj vtedy, ak by sa na žalobkyňou vyrobenú a dodanú elektrinu nevzťahovala podpora podľa zákona o podpore. Súd prvej inštancie podľa názoru dovolateľky založil svoje rozhodnutie na nesprávnom závere o kogentnej povahe ustanovení § 4 ods. 2 písm. c) a § 4 ods. 3 zákona o podpore, keď uvedeným ustanoveniam priznal absolútnu prevahu nad akýmkoľvek dispozičným a vôľovým konaním strán Zmluvy o dodávke a doplatku 2015. Podrobne argumentovala, prečo sa v prípade citovaných ustanovení nejedná o kogentnú úpravu a v tejto súvislosti poukázala aj na nález Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 50/2015 z 22. marca 2017, ktorý sankčný dôsledok podľa § 4 ods. 3 zákona o podpore kvalifikuje ako sankciu súkromnoprávnej povahy, pre ktorú je vlastné, že vzniká už súkromnoprávnym deliktom a právo na takúto sankciu, resp. nárok z nej môže byť predmetom súkromnoprávnej dispozície, t. j. môže byť zmluvne vylúčený, obmedzený, môže byť predmetom vzdania sa a pod. Vyššie uvedené je podľa názoru dovolateľky dôležité pre posúdenie platnosti takej zmluvy o poskytnutí podpory, kde podmienky pre právo alebo nárok podľa zákona o podpore nie sú splnené alebo dostatočne a jasne preukázané, pričom platnosť a účinnosť zmluvy je priamo dovoditeľná s poukazom na zmluvnú autonómiu strán a zásadu pacta sunt servanda, ako aj preferenciu platnosti právneho úkonu pred jeho neplatnosťou. Dovolateľka tiež poukázala na to, že návrh Zmluvy o dodávke a doplatku 2015 pripravila žalovaná 1/ z vlastného popudu a z dôvodov čisto na jej strane a predložila ho dovolateľke takmer 2 mesiace po uplynutí termínu na splnenie povinnosti podľa § 4 ods. 2 písm. c) zákona o podpore pre rok 2015. Jedná sa pritom o návrh formulárovej zmluvy, resp. zmluvy uzatvárateľnej adhézny spôsobom, v dôsledku čoho dovolateľke nemožno pripísať akúkoľvek účasť na formulácii uvedeného návrhu, resp. na prípadnom omyle na strane žalovaných ohľadne prejavu vôle. S poukazom na dátum účinnosti zmluvy počnúc 1. januára 2015 a ustanovenie bodu 3 preambuly, podľa ktorého mala ako výrobca vyhlásiť, že spĺňa podmienky pre uplatnenie podpory, sa dovolateľka domnieva, že ak by textácia návrhu zmluvy nemala zodpovedať skutočnosti, pričom žalované v tom čase museli vedieť o skutočnom stave vecí, musela by byť vyhodnotená ako nedobromyseľná (vkladajúca do úst dovolateľky nepravdu). Takáto absencia dobromyseľnosti žalovaných by však odporovala princípom kontraktčného procesu subjektov súkromného práva, najmä princípu nemo turpitudine sua allegans auditur (nikto sa nemôže dovolávať výhody z vlastnej nepoctivosti), priamo aplikovateľnému praeter legem, ako aj zákonnému princípu podľa § 265 OBZ o nemožnosti právnej ochrany výkonu práva, ktorý je v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku.

49. V dovolaní proti rozsudku odvolacieho súdu dovolateľka súdom oboch inštancií vytýkala, že sa touto jej argumentáciou vôbec nezaoberali a uvedené dávala do súvislosti s porušením jej práva

na spravodlivý proces. Je pravda, že odvolací súd sa uvedenou argumentačnou líniou dovolateľky výslovne nezaoberal a ňou označené listinné dôkazy hodnotil iba z hľadiska toho, či preukazujú splnenie povinnosti dovolateľky podľa § 4 ods. 2 písm. c) zákona o podpore a či predstavujú uznanie záväzku žalovanej 1/ poskytovať dovolateľke podporu v roku 2015. Vyjadril sa aj k požiadavke dovolateľky, aby tieto právne úkony boli interpretované podľa výkladových pravidiel uvedených v § 266 OBZ. Ústavný súd SR vo svojej rozhodovacej praxi opakovane zdôrazňuje, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (I. ÚS 241/07). Rovnako ani judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby na každý argument strany, teda aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (napr. rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III, rozsudok Higgins a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I). Dovolací súd dospel k záveru, že argumentácia dovolateľky by mala pre rozhodnutie sporu význam len v takom prípade, ak by bola preukázaná existencia vôľ predovšetkým žalovanej 1/ (keďže podľa tvrdení dovolateľky to bola práve žalovaná 1/, kto pripravil návrh Zmluvy o dodávke a doplatku 2015 a tento predložil žalobkyni iba na podpis, neumožniac jej do obsahu zmluvy akokoľvek zasahovať) poskytovať dovolateľke podporu aj bez splnenia oznamovacej povinnosti vyplývajúcej z ustanovenia § 4 ods. 2 písm. c) zákona o podpore. Žalovaná 1/ v celom priebehu konania a naposledy aj vo vyjadrení k dovolaniu výslovne odmietala, že by takáto vôľa na strane žalovaných vôbec niekedy existovala a bola prejavená navonok. Zmluva o dodávke a doplatku 2015 neobsahuje žiadne také dojednanie, z ktorého by bolo možné vyčítať vôľu zmluvných strán vylúčiť pôsobnosť sankcie podľa § 4 ods. 3 zákona o podpore, či už pre rok 2015, alebo pre ďalšie obdobie trvania zmluvy. Existenciu takého zmluvného dojednania netvrdí ani dovolateľka, miesto toho pozornosť súdov obracia na okolnosti uzavretia predmetnej zmluvy (najmä správanie sa žalovanej 1/ po 15. auguste 2014), ktoré žiada interpretovať tak, že tieto vyjadrujú jasnú a jednoznačnú vôľu žalovaných odoberať od dovolateľky elektrinu za cenu na straty a poskytovať jej doplatok už od 1. januára 2015. Takáto vôľa žalovaných sa však podľa názoru dovolacieho súdu nevyučuje s požiadavkou, aby dovolateľka splnila určité povinnosti, ktorými zákonodarca podmienil vznik nároku na podporu na príslušný kalendárny rok (v tomto prípade na rok 2015). Dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje aj na odseky 28.3, 28.4 a 29 odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, v ktorých odvolací súd (o. i.) uviedol, že žalobkyňa právo na podporu (deklarované Zmluvou o dodávke a doplatku 2015) má, avšak vzhľadom na nesplnenie povinnosti uvedenej v § 4 ods. 2 písm. c) zákona o podpore si ho nemôže uplatniť v kalendárnom roku 2015. Nemožnosť uplatnenia podpory zaniká zo zákona na nasledujúci kalendárny rok. Ustanovenie § 4 ods. 2 písm. c) zákona o podpore je podľa názoru dovolacieho súdu potrebné interpretovať tak, že ide o opakovanú činnosť oznamovania, z ktorej musí byť jednoznačná vôľa, ku komu smeruje (vôľa) a v akom rozsahu. Bez jednoznačného prejavu vôľ nemôžu mať totiž žalované vedomosť o tom, či má výrobca záujem uplatniť si podporu a ani to, či tento jeho záujem smeruje k uplatneniu podpory doplatkom, výkupom elektriny za cenu na straty, prípadne obidvoma druhmi tejto podpory, vrátane predpokladaného množstva dodanej elektriny na nasledujúci kalendárny rok. Uvedené závery korešpondujú s tým, čo konštatoval aj Ústavný súd SR v uznesení sp. zn. IV. ÚS 491/2018 z 31. januára 2019, a sice, že z nálezu sp. zn. PL. ÚS 50/2015 vo vzťahu k uplatňovaniu sankčného mechanizmu za nesplnenie povinností podľa § 4 ods. 2 zákona o podpore vyplýva jednak periodicita oznamovacej povinnosti výrobcov elektriny z OZE, ako aj zrejماً odlišnosť medzi právom na podporu a nárokom na podporu na príslušný kalendárny rok (nárokovateľným len po splnení zákonných povinností). Vychádzajúc zo skutkového zistenia súdu prvej inštancie o predmete Zmluvy o dodávke a doplatku 2015 (viď odsek 51 odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie), že predmetom zmluvy je záväzok výrobcu (žalobkyne) dodať odberateľovi (žalovanej 2/) elektrinu v zmysle § 3 ods. 1 písm. b) zákona o podpore, záväzok odberateľa odobrať vo vlastnom mene a na vlastný účet od výrobcu elektrinu za cenu za dodávku podľa čl. V zmluvy a záväzok prevádzkovateľa distribučnej siete (žalovanej 1/) zaplatiť výrobcovi doplatok, možno tiež s istotou vylúčiť, že žalované mali vôľu poskytovať dovolateľke podporu „nad rámec“ zákona o podpore. Dovolaciemu súdu je z vlastnej rozhodovacej činnosti (1Obdo/1/2024, 2Obdo/18/2024) známe, že žalovaná 1/ v roku 2014 obdobné zmluvy uzatvárala aj s inými výrobcami s právom na podporu, bez ohľadu na to, či si splnili povinnosť podľa § 4 ods. 2 písm. c) zákona o podpore v lehote do 15. augusta 2014. Vzhľadom na uvedené vyhodnotil dovolací súd vyššie uvedenú argumentáciu dovolateľky ako hypotetickú, nemajúcu oporu v zistenom skutkovom stave.

50. K tvrdeniu dovolateľky, že ňou označené listiny (návrh zmluvy a samotná Zmluva o dodávke a doplatku 2015 spolu so sprievodnými listami z 10. októbra 2014 a 10. decembra 2014) predstavujú uznanie záväzku žalovaných poskytovať dovolateľke podporu (vyplývajúcu už zo Zmluvy o dodávke a doplatku 2011) osobitne pre rok 2015, odvolací súd v odsekoch 28.2 a 28.3 odôvodnenia poukázal na to, že síce právny úkon uznania záväzku môže byť súčasťou aj iných právnych úkonov dlžníka, avšak pre jeho platnosť sa vyžaduje splnenie zákonných podmienok v zmysle § 323 ods. 1 veta prvá OBZ, a to, že uznanie záväzku musí byť písomné, adresované veriteľovi a záväzok musí byť určený jednoznačne (bez špeciálnych požiadaviek na jeho určitosť). Keďže dovolateľkou uvádzané dokumenty tieto náležitosti nespĺňajú, je nenáležitá aj jej argumentácia o prenose dôkazného bremena na žalované. Takúto odpoveď odvolacieho súdu považuje odvolací súd za dostatočne jasnú a zrozumiteľnú a nestotožňuje sa s výhradami dovolateľky, že ide o odôvodnenie rozporuplné, nelogické a odporujúce obsahu zmieňovaných dokumentov, ako aj právnej úprave uznania záväzku podľa OBZ.

51. Ďalšie námietky dovolateľky sa týkali skutkových zistení súdu prvej inštancie, z ktorých vychádzal aj súd odvolací. S poukazom na závery nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 90/2015 z 1. decembra 2015 dovolateľka odvolaciemu súdu vytýkala selektívny prístup pri výbere a hodnotení vykonaných dôkazov, ktoré odvolací súd podľa jej názoru hodnotil jednostranne, a to výhradne v prospech žalovanej. Namietala aj porušenie princípu rovnosti zbraní, a to aj v súvislosti s nevykonaním ňou navrhovaných dôkazov.

52. Dovolací súd v prvom rade poukazuje na to, že nie je akousi „treťou inštanciou“ ktorá by bola oprávnená opätovne preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu a konanie, ktoré mu predchádzalo a nie je ani tzv. skutkovým súdom. NS SR vo svojich rozhodnutiach opakovane judikuje, že v dovolaní namietaná neúplnosť či nesprávnosť skutkových zistení súdov oboch inštancií nie je vada, ktorá by v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu bola považovaná za vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože ak k takejto vade v súdnom konaní aj dôjde, nie je ňou znemožnená realizácia procesných oprávnení strany sporu. NS SR v dovolacom konaní nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdov nižšej inštancie) v dovolacom konaní je dokazovanie vylúčené (okrem preukazovania včasnosti a prípustnosti dovolania podľa § 442 CSP). Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistených urobených súdmi prvej a druhej (odvolacej) inštancie a ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. V civilnom sporovom konaní majú strany sporu právo označiť alebo predložiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, avšak súd rozhodne o tom, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná (§ 185 ods. 1 CSP), pričom dôvodnosť návrhov strán sporu na doplnenie dokazovania posudzuje so zreteľom na to, či a v akom rozsahu je potrebné doplniť doterajší stav dokazovania. Nevykonanie dôkazu navrhnutého stranou sporu, resp. vykonanie iného dôkazu na zistenie skutkového stavu veci nemožno považovať za postup, ktorým by súd strane sporu odňal možnosť konať pred súdom (R 6/2000). Platí to aj o takom dôkaze, ktorý strana sporu zo svojho subjektívneho pohľadu považuje za dôležitý. Civilný sporový poriadok upravuje zásadu voľného hodnotenia dôkazov (§ 191 ods. 1 CSP), v zmysle ktorej dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo.

53. Z vyššie uvedeného vyplýva, že dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení strany sporu [a zakladajúcim prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP] v zásade nie je nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu. Výnimkou sú iba rôzne závažné deficity v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a podobne), prípadne svojvoľné, neudržateľné alebo v zrejmom omyle konajúcich súdov prijaté skutkové závery, ktoré by popreli zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. O taký prípad sa - podľa názoru dovolacieho súdu - v predmetnej veci nejedná. Odvolací súd pri hodnotení dôkazov vykonaných súdom prvej inštancie vychádzal z predpokladu, že dôkazné bremeno preukázať pre rozhodnutie danej veci rozhodujúcu skutočnosť [splnenie zákonnej povinnosti podľa § 4 ods. 2 písm. c) zákona o podpore žalobkyňou v lehote do 15. augusta 2014], zaťažovalo dovolateľku, keď zároveň ako nedôvodnú posúdil argumentáciu o presune dôkazného bremena na žalované z dôvodu uznania záväzku žalovanou 1/ poskytovať dovolateľke podporu v roku 2015. Domnelá jednostrannosť pri hodnotení vykonaných dôkazov teda pramení zo skutočnosti, že - podľa názoru odvolacieho súdu - to bola práve dovolateľka, kto bol povinný preukázať svoje tvrdenie, že si predmetnú oznamovaciu

povinnosť voči prevádzkovateľovi regionálnej distribučnej sústavy (žalovanej 1/) riadne a včas splnila, a to prostredníctvom vyplneného a podpísaného formulára, ktorý bol zaslaný žalovanej 1/ v poštovej zásielke č. RP909909977SK zo dňa 3. júna 2014 spolu s faktúrou č. 005/2014 a jej prílohou, pričom žalovaná 1/ takúto poštovú zásielku aj obdržala pred 15. augustom 2018 (viď odsek 25 odôvodnenia napadnutého rozsudku). Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že dovolateľka svoje tvrdenie nepreukázala a v odseku 27.1 sa vysporiadal s námietkami dovolateľky voči spôsobu hodnotenia dôkazov zo strany súdu prvej inštancie. Akceptoval jej výhradu, že blízky vzťah svedkyne k strane sporu (v tomto prípade k jej štatutárnemu zástupcovi) ešte sám osebe nevylučuje hodnovernosť svedeckej výpovede, no pri hodnotení všetkých vykonaných dôkazov spôsobom uvedeným v § 191 CSP (t. j. každý dôkaz jednotlivo a všetky vo vzájomnej súvislosti - poznámka dovolacieho súdu) dospel k záveru (zhodnému so záverom súdu prvej inštancie), že dovolateľka svoje skutkové tvrdenie nepreukázala s vysokou pravdepodobnosťou. Úvahy odvolacieho súdu, ktorými hodnotil dovolateľkou navrhnuté dôkazy, pritom korešpondujú s tým, čo uviedol súd prvej inštancie v odseku 80 odôvodnenia svojho rozsudku. Na uvedených hodnotiacich záveroch odvolací súd nevidí nič rozporuplné, nelogické či svojvoľné a nesúhlasí ani s tvrdením dovolateľky o selektívnom prístupe odvolacieho súdu, v rámci ktorého by sa tento zameriaval (výhradne alebo prevažne) len na dôkazy svedčiace v prospech žalovaných, opomínajúc pritom skutočnosti argumentované dovolateľkou.

54. Dovolací súd opätovne poukazuje na to, že mu neprináleží, aby sa na podklade podaného dovolania púšťal do skutkovej polemiky so súdmi nižších inštancií tak, ako to žiada dovolateľka vo vzťahu k prieskumu hodnotenia výsledkov dokazovania. V rozsahu zákonom stanoveného dovolacieho prieskumu sa preto obmedzuje len na konštatovanie, že nahliadnutím do obsahu spisu nezistil svojvoľné alebo selektívne hodnotenie dôkazov, ktoré by odôvodňovalo prípustnosť dovolania na podklade namietanej vady zmatečnosti podľa § 420 písm. f) CSP.

55. S problematikou dokazovania súvisí aj ďalšia námietka dovolateľky, podľa ktorej súdy oboch inštancií pripísali väčšiu váhu tvrdeniu žalovanej 1/ ako tvrdeniam dovolateľky a popri tom absolútne ignorovali dôkazy svedčiace v prospech dovolateľky a jej relevantný návrh na vykonanie dokazovania, ktoré malo priamu schopnosť odstrániť rozdiel v tvrdeniach zúčastnených strán, čím narušili rovnosť strán sporu (rovnosť zbraní) a porušili právo dovolateľky na spravodlivý proces. Dovolateľka poukázala na to, že súd prvej inštancie zamietol ňou navrhovaný výsluch konkrétnych osôb, ktoré za žalovanú 1/ podpisovali Zmluvu o dodávke a doplatku 2015 a sprievodné listy k jej návrhu a k nej, pričom dovolateľka týchto svedkov navrhovala vypočuť k okolnostiam a dôvodom uzavretia Zmluvy o dodávke a doplatku v čase po 15. auguste 2014 a s účinnosťou od 1. januára 2015, ako aj k inštruovaniu k fakturácii podľa tejto zmluvy pre rok 2015. Dovolateľka v tejto súvislosti poukázala na uznesenie NS SR sp. zn. 5Cdo/202/2018 z 29. októbra 2019, v ktorom NS SR uviedol o. i., že nevykonanie navrhovaného dôkazu, ktorý by mohol mať vplyv na posúdenie skutkového stavu, ktorý z doteraz vykonaných dôkazov nemožno bezpečne ustáliť, možno kvalifikovať ako porušenie práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Súd prvej inštancie svoj postup odôvodnil tým, že obrana žalovaných spočíva v ich skutkových tvrdeniach bola dostačujúca na vyvrátenie skutkových tvrdení žalobkyne, resp. že žalované dostatočne preukázali nesplnenie si zákonných povinností žalobkyne voči žalovanej 1/. Odvolací súd v odseku 30 odôvodnenia napadnutého rozsudku konštatoval nedôvodnosť (odvolacích) námietok dovolateľky s poukazom na to, že výber dôkazov, ktoré sa budú v rámci dokazovania vykonávať, je výlučne na súde, pričom sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že nešlo o dôkaz spôsobilý preukázať spornú skutočnosť. Uvedené nemožno podľa názoru dovolacieho súdu hodnotiť tak, že súdy oboch inštancií „odignorovali“ dôkazné návrhy dovolateľky. Z odôvodnenia rozhodnutí konajúcich súdov je zrejmé, že dovolateľkou navrhovaný výsluch svedkov nebol realizovaný pre jeho nadbytočnosť, pričom ani dovolaciemu súdu nie je zrejmé, ako by výpoveď týchto osôb mohla akokoľvek prispieť k objasneniu rozhodujúcej spornej skutočnosti - či oznámenie dovolateľky v zmysle § 4 ods. 2 písm. c) zákona o podpore bolo alebo nebolo obsahom poštovej zásielky č. RP909909977SK doručenej žalovanej 1/. Z obsahu spisu nevyplýva žiadne porušenie princípu rovnosti zbraní a princípu kontradiktórnosti konania v súvislosti s realizovaným dokazovaním, keď dovolateľka mala počas konania možnosť predkladať dôkazy (ktorú možnosť aj využila) a zároveň mala možnosť sa zoznámiť s dôkazmi protistrany a vyjadriť sa k nim.

56. Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania (strany sporu), aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia (po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení) skutkový stav a

po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojoľné, neutržateľné a nie sú prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, dôsledkom čoho by bolo popretie zmyslu a podstaty práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04). S poukazom na vyššie uvedené dovolací súd uzaviera, že v posudzovanom prípade nie je daná prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože zo strany odvolacieho súdu nedošlo k vade zmätočnosti takej intenzity v zmysle citovaného ustanovenia, ktorá by zakladala porušenie práva dovolateľky na spravodlivý proces.

57. Dovolateľka prípustnosť podaného dovolania odôvodňovala tiež s poukazom na ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) a písm. b) CSP. S prihliadnutím na argumentáciu dovolateľky sa dovolací súd najskôr zaoberal otázkou, či prípustnosť dovolania z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia nie je vylúčená z dôvodu, že ide o tzv. bagateľnú vec. Podľa § 422 ods. 1 písm. a) CSP platí, že dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada. Podľa § 422 ods. 2 CSP zároveň platí, že na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

58. Dovolateľka sa podanou žalobou domáhala: 1. určenia, že jej právo na podporu podľa § 4 ods. 1 písm. b) a c) zákona o podpore v kalendárnom roku 2015 nezaniklo podľa § 4 ods. 3 zákona o podpore v znení účinnom od 1. januára 2014, 2. uloženia povinnosti žalovanej 1/ zaplatiť žalobkyni sumu 23 902,44 eura s príslušenstvom, 3. uloženia povinnosti žalovanej 2/ zaplatiť žalobkyni sumu 5 839,82 eura s príslušenstvom a zároveň žiadala, aby jej žalované spoločne a nerozdielne nahradili trovy konania. V priebehu konania (uznesením vyhláseným na pojednávaní dňa 1. júna 2016) súd prvej inštancie rozhodol o čiastočnom späťvzati žaloby (v časti určovacieho petitu a tiež v časti o úhradu sumy 1 113,02 eura žalovanou 2/) a zároveň pripustil zmenu žaloby tak, že žalovaná 1/ je povinná zaplatiť žalobkyni sumu 23 904,44 eura s príslušenstvom a žalovaná 2/ sumu 1 726,80 eura s príslušenstvom. Predmetná žaloba bola na súde prvej inštancie podaná dňa 21. apríla 2015, t. j. za účinnosti nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 297/2014 Z. z., ktorým bola (s účinnosťou od 1. januára 2015) stanovená minimálna mzda na rok 2015 vo výške 380 eur [§ 1 písm. a)], pričom desaťnásobok tejto sumy predstavuje 3 800 eur. Dovolací súd konštatuje, že kým výška žalovaného nároku voči žalovanej 1/ prevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy, výška žalovaného nároku voči žalovanej 2/ neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy v rozhodujúcom období.

59. K tvrdeniam dovolateľky dovolací súd uvádza, že žalovaná 1/ a žalovaná 2/ tvoria v prejednávanej veci samostatné spoločenstvo podľa § 76 CSP, keďže nároky žalobkyne voči žalovaným 1/ a 2/ je potrebné považovať za samostatné nároky, z ktorých každý vychádza z iných ustanovení zákona, ako aj z iných ustanovení zmluvy a nič nevylučuje, aby boli uplatňované aj osobitne v samostatných konaniach. V prejednávanej veci zároveň platilo, že každá zo žalovaných konala sama za seba a v prípade priznania žalovaných nárokov by konajúci súd priznal každý z nárokov samostatným výrokom. Z týchto dôvodov mal dovolací súd za to, že dovolanie žalobkyne z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci nie je prípustné v časti týkajúcej sa nároku voči žalovanej 2/. Dovolací súd sa preto ďalej zaoberal len prípustnosťou dovolania vo vzťahu k rozhodnutiu o žalovanom nároku voči žalovanej 1/ o zaplatenie 23 904,44 eura s príslušenstvom.

60. Podľa § 432 ods. 1 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

61. V prípade uplatnenia dovolacieho dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci, je riadne vymedzenie tohto dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 ods. 2 CSP nevyhnutným predpokladom pre posúdenie prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP. Prípustnosť dovolania podaného pre nesprávne právne posúdenie veci môže byť pritom založená na viacerých dôvodoch: na odklone od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu [§ 421 ods. 1 písm. a) CSP], na neexistencii rozhodovacej praxe [§ 421 ods. 1 písm. b) CSP], alebo aj na rozdielnosti rozhodovacej praxe dovolacieho súdu [§ 421 ods. 1 písm. c) CSP]. Dovolací súd nie je pri posudzovaní prípustnosti dovolania viazaný dovolateľom označeným dôvodom prípustnosti dovolania (1VObd/2/2020). Dovolací súd je viazaný iba vymedzením právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a ktorej právne posúdenie považuje dovolateľ za nesprávne, nie však už určením, pod ktorý konkrétny prípad prípustnosti dovolania

podľa § 421 ods. 1 písm. a), písm. b) alebo písm. c) CSP táto otázka spadá. Vzhľadom na uvedené je nedôvodná argumentácia žalovanej 1/, ktorá podanému dovolaniu vytykala, že prípustnosť dovolania je vyvodzovaná súbežne z § 421 ods. 1 písm. a) aj písm. b) CSP, prípadne, že nie je zrejmé, o ktorý z dôvodov prípustnosti sa jedná.

62. Otázkou relevantnou z hľadiska § 421 ods. 1 CSP môže byť pritom len otázka právna (teda v žiadnom prípade nie skutková otázka). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu, ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Zároveň musí ísť o otázku, ktorú odvolací súd riešil a na ktorej riešení založil napadnuté rozhodnutie, resp. ktorej riešenie bolo teda pre rozhodnutie veci rozhodujúce (kľúčové). Tieto kritériá podľa názoru dovolacieho súdu spĺňa len dovolateľkou nastolená otázka aplikácie § 4 ods. 3 v spojení s § 18e ods. 1 zákona o podpore (k úpravám účinným od 1. januára 2014), teda otázka, či ustanovenie § 18e ods. 1 zákona o podpore vylučuje uplatnenie sankcie podľa § 4 ods. 3 citovaného zákona v jeho znení účinnom od 1. januára 2014 za nesplnenie povinnosti podľa § 4 ods. 2 písm. c) u takého výrobcu elektriny z OZE, ktorého zariadenie na výrobu elektriny bolo uvedené do prevádzky pred 1. januárom 2014, keďže podľa § 18e ods. 1 zákona o podpore podmienky podpory výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov energie a podpory výroby elektriny vysoko účinnou kombinovanou výrobou pri zariadení výrobcu elektriny, ktoré bolo uvedené do prevádzky pred 1. januárom 2014, zostávajú zachované podľa doterajších predpisov. Odvolací súd túto otázku riešil tak, že ustanovenie § 18e ods. 1 zákona o podpore má väzbu len k podmienkam podpory výroby elektriny, ktoré sú upravené v § 3 a nemá väzbu k § 4, v ktorom sú upravené práva a povinnosti výrobcu elektriny, a preto nemôže byť aplikované aj na sankciu vyplývajúcu z ustanovenia § 4 ods. 3 v znení účinnom (od 1. januára 2014) do 31. decembra 2018.

63. Dovolací súd po oboznámení sa s napadnutým rozhodnutím dospel k záveru, že riešenie predmetnej právnej otázky odvolacím súdom je v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu, ktorú v čase rozhodovania dovolacieho súdu predstavuje uznesenie sp. zn. 1Obdo/41/2020 z 26 mája 2021, rozsudok sp. zn. 1Obdo/26/2021 z 29. marca 2022, uznesenie 2Obdo/20/2023 z 22. augusta 2024 a uznesenie sp. zn. 2Obdo/18/2024 z 29. apríla 2025. Všetky označené rozhodnutia boli vydané v skutkovo a právne obdobných veciach a sú dostupné na webovom sídle Najvyššieho súdu SR. Pre úplnosť dovolací súd poznamenáva, že podľa názoru Ústavného súdu SR sa prípustnosť dovolania môže počas dovolacieho konania zmeniť, napríklad ak dovolateľ tvrdí, že právna otázka ešte nebola na dovolacom súde riešená a medzičasom už došlo k jej vyriešeniu (I. ÚS 51/2020).

64. Dovolateľkou nastolená právna otázka bola prvý krát riešená v uznesení NS SR sp. zn. 1Obdo/41/2020 z 26 mája 2021, ktoré bolo vydané v skutkovo a právnej obdobnej veci, kde výrobca elektriny z OZE, ktorého zariadenie bolo uvedené do prevádzky pred 1. januárom 2014, žaloval (v prvom rade) prevádzkovateľa regionálnej distribučnej sústavy (Stredoslovenská distribučná, a.s.) o zaplatenie peňažnej sumy titulom práva na podporu (formou doplatku) podľa zákona o podpore pre rok 2015. V odseku 39 odôvodnenia sa dovolací súd stotožnil s názorom odvolacieho súdu, že ustanovenie § 18e cit. zák. iba upravuje, že podmienky podpory výroby elektriny v prípade zmeny podmienok, zostávajú pre žalobcu zachované. Teda, ak sa zmenia podmienky podpory, teda podmienky pre výrobcu, aby sa stal subjektom s právom na podporu a to po tom, ako sa žalobca takýmto subjektom stal, prípadné nové podmienky sa netýkajú v zmysle § 18e cit. zák. žalobcu, ale len nových subjektov. Ustanovenie § 18e ods. 1 cit. zák. má teda väzbu k podmienkam podpory výroby elektriny, ktoré sú upravené v § 3 predmetného zákona a nemá väzbu k § 4, v ktorom sú vyjadrené práva a povinnosti výrobcu elektriny, podľa znenia zákona do 31. decembra 2018. Vychádzajúc z uvedeného sa dovolací súd stotožnil so súdom prvej inštancie ako aj odvolacím súdom, že ustanovenie § 18e ods. 1 zák. č. 309/2009 Z. z. nemôže byť aplikované aj na sankciu vyplývajúcu z ust. § 4 ods. 3 zák. č. 309/2009 Z. z. v znení do 31. decembra 2018 a teda, že žalobca nemusí plniť povinnosti (notifikačnú povinnosť) v zmysle § 4 pod hrozbou sankcie. So zreteľom na uvedené podľa názoru dovolacieho súdu, súd prvej inštancie ale aj odvolací súd vec po právnej stránke posúdili správne, keď nepodriadili práva a povinnosti výrobcov podľa § 4 Zákona o podpore OZE pod podmienky podpory podľa § 3 cit. zák. a neaplikovali na ne prechodné ustanovenie v § 18e ods. 1 cit. zák., z dôvodu ktorého považoval dovolací súd dovolanie žalobcu pre nesprávne posúdenie tejto právnej otázky za nedôvodné.

65. Na rovnakom riešení uvedenej právnej otázky zotrval NS SR aj v ďalšej skutkovo a právne obdobnej veci sp. zn. 1Obdo/26/2021 (žalovaná 1/ bola tiež Stredoslovenská distribučná, a.s.), keď v odseku

42 odôvodnenia rozsudku z 29. marca 2022 uviedol, že súhlasí so závermi vo veci konajúcich súdov, že Zákon o podpore OZE dôsledne odlišuje medzi podmienkami podpory a právami a povinnosťami výrobcov elektriny z obnoviteľných zdrojov. Ustanovenie § 3 cit. zák. upravuje podmienky, ktoré je treba splniť, aby sa výrobca vôbec stal subjektom s právom na podporu. Pokiaľ podmienky splní, musí následne splniť povinnosti v zmysle § 4 cit. zák. a v prípade porušenia niektorej z povinností uloženej subjektu s právom na podporu, je zákonom daná sankcia. V nadväznosti na uvedené je aj dovolací súd názoru, že ustanovenie § 18e cit. zák. iba upravuje, že podmienky podpory výroby elektriny v prípade zmeny podmienok, zostávajú pre žalobcu zachované. Teda ak sa zmenia podmienky podpory, teda podmienky pre výrobcu, aby sa stal subjektom s právom na podporu a to po tom, ako sa žalobca takýmto subjektom stal, prípadné nové podmienky sa netýkajú v zmysle § 18e cit. zák. žalobcu ale len nových subjektov. Ustanovenie § 18e ods. 1 cit. zák. má teda väzbu k podmienkam podpory výroby elektriny, ktoré sú upravené v § 3 predmetného zákona a nemá väzbu k § 4, v ktorom sú vyjadrené práva a povinnosti výrobcu elektriny, podľa znenia zákona do 31. decembra 2018. Vychádzajúc z uvedeného sa dovolací súd stotožnil so súdom prvej inštancie, ako aj odvolacím súdom, že ustanovenie § 18e ods. 1 zák. č. 309/2009 Z. z. nemôže byť aplikované aj na sankciu vyplývajúcu z ust. § 4 ods. 3 zák. č. 309/2009 Z. z. v znení do 31. decembra 2018 a teda, že žalobca nemusí plniť povinnosti (notifikačnú povinnosť) v zmysle § 4 pod hrozbou sankcie. So zreteľom na uvedené podľa názoru dovolacieho súdu, súd prvej inštancie, ale aj odvolací súd vec po právnej stránke posúdili správne, keď nepodriadili práva a povinnosti výrobcov podľa § 4 Zákona o podpore OZE pod podmienky podpory podľa § 3 cit. zák. a neaplikovali na ne prechodné ustanovenie v § 18e ods. 1 cit. zák., z dôvodu ktorého považoval dovolací súd dovolanie žalobcu pre nesprávne posúdenie tejto právnej otázky za nedôvodné.

66. Existencia ustálenej rozhodovacej praxe ohľadom vyššie označenej právnej otázky bola konštatovaná aj v uzneseniach NS SR sp. zn. 2Obdo/20/2023 z 22. augusta 2024 (žalovaná Stredoslovenská distribučná, a.s.) a sp. zn. 2Obdo/18/2024 z 29. apríla 2025 (žalovaná 1/ Východoslovenská distribučná, a.s.), kde dovolací súd s poukazom na vyššie uvedené rozhodnutia NS SR uzavrel, že nemožno súhlasiť s tvrdením žalobcu o tom, že by dovolacia otázka, ktorú uvádza v dovolaní, nebola v rozhodovacej činnosti dovolacieho súdu vyriešená, keďže táto je rozhodovaná komplexne, konštantne a v súlade s jej riešením postupovali i súdy v prejednávanej veci, keď označili nárok žalobcu v celom rozsahu za neopodstatnený, nakoľko hoci u žalobcu ide o uvedenie do prevádzky pred 1. januárom 2014, prechodné ustanovenie § 18e citovaného zákona sa týka ustanovenia § 3, je teda pre podmienky podpory výroby elektriny, kedy sú doterajšie predpisy zachované, ale práva a povinnosti stanovené v § 4 sa týkajú každého subjektu bez ohľadu na to, kedy bolo zariadenie uvedené do prevádzky.

67. Citované právne závery sú plne aplikovateľné aj v tu posudzovanej veci. Pokiaľ sa dovolateľka domáha toho, aby dovolací súd vyššie uvedenú právnu otázku riešil v súlade s jej právnym názorom, teda odchylné od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, dovolací súd konštatuje, že to nie je možné, keďže neprípustnosť dovolania bráni tomu, aby sa dovolací súd mohol zaoberať vecným prejednaním dovolania (posudzovaním jeho dôvodnosti). Dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje na uznesenie veľkého senátu občianskoprávneho kolégia NS SR sp. zn. 1VCdo/1/2019 z 26. novembra 2019, v ktorom bola konštatovaná neprípustnosť extenzívneho výkladu § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Veľký senát uviedol, že z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP nevyplýva ani len náznak toho, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktoré sa prijatými právnymi závermi neodkláňa od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, by bolo dovolanie prípustné tiež vtedy, keď odvolací súd nekonal správne, lebo sa - podľa názoru vec prejednávajúceho senátu dovolacieho súdu - od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu mal odkloniť. Veľký senát občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu zastáva názor, že právna úprava obsiahnutá v ustanovení § 421 ods. 1 písm. a) CSP je v tomto smere jednoznačná, jasná a nevyvoláva možnosť inej interpretácie.

68. S poukazom na vyššie uvedené dovolací súd uzatvára, že zo strany odvolacieho súdu nedošlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci, resp. odvolací súd sa pri riešení otázky, či ustanovenie § 18e ods. 1 zákona o podpore vylučuje uplatnenie sankcie podľa § 4 ods. 3 citovaného zákona v jeho znení účinnom od 1. januára 2014 za nesplnenie povinnosti podľa § 4 ods. 2 písm. c) citovaného zákona u takého výrobcu elektriny z OZE, ktorého zariadenie na výrobu elektriny bolo uvedené do prevádzky pred 1. januárom 2014, neodklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (1Obdo/41/2020, 1Obdo/26/2021, 2Obdo/20/2023, 2Obdo/18/2024), čím nedošlo k naplneniu dôvodu prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Prípustnosť dovolania vo vzťahu k uvedenej

právnej otázke nie je daná ani v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP, keďže ide o právnu otázku, ktorú dovolací súd vo svojej rozhodovacej praxi opakovane riešil a možno ju tak považovať za otázku vyriešenú ustálené (v zmysle záverov nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 115/2020 zo 6. októbra 2020) a napokon ani v zmysle § 421 ods. 1 písm. c) CSP, keďže dovolaciemu súdu nie je známe žiadne iné (odlišné) riešenie uvedenej otázky v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu a existenciu takej odchylnej rozhodovacej praxe netvrdila ani sama dovolateľka.

69. Naproti tomu právna otázka posúdenia povahy ustanovenia § 4 ods. 3 zákona o podpore v jeho znení účinnom od 1. januára 2014 (do 31. decembra 2018) v tom zmysle, či ide o ustanovenie kogentné alebo dispozitívne, nie je otázkou, ktorú by odvolací súd v napadnutom rozhodnutí výslovne riešil, a na ktorej riešení by založil svoje rozhodnutie. Podľa názoru dovolacieho súdu ide o otázku hypotetickú (v podrobnostiach viď odôvodnenie v ods. 49 tohto rozhodnutia). Obdobne sa odvolací súd v napadnutom rozhodnutí nezaoberal ani otázkou presunu dôkazného bremena zo žalobkyně na žalované, ku ktorému malo podľa názoru dovolateľky dôjsť tým, že žalovaná 1/ ako adresát spornej zásielky vykonala po jej doručení vlastné kroky a úkony, ktoré plne časovo a aj logicky vecne a kauzálné nadväzovali a korešpondovali doručeniu odosielateľom tvrdeného obsahu doručenej poštovej zásielky. Dovolateľka uviedla, že uvedenými krokmi a úkonmi adresáta doručenej zásielky má na mysli: (a) skutočnosť, že žalovaná 1/ dňa 10. októbra 2014 (teda po 15. auguste 2014) navrhla dovolateľke uzavretie Zmluvy o dodávke a doplatku 2015 s jej celou a bezvýhradnou účinnosťou už od 1. januára 2015, (b) skutočnosť, že žalované uzavreli dňa 9. decembra 2014 (t. j. po 15. auguste 2014) Zmluvu o dodávke a doplatku 2015 s účinnosťou od 1. januára 2015, (c) skutočnosť, že žalovaná 1/ ešte aj dňa 10. októbra 2014 inštruovala dovolateľku k fakturácii podľa uvedenej zmluvy práve pre rok 2015 a (d) skutočnosť, že ani jedna zo žalovaných pred a ani pri uzavretí uvedenej zmluvy nevyjadřila a ani len nenaznačila žiadnu výhradu v tom smere, že by uvedená zmluva nemala alebo nemohla byť plnená v roku 2015. Odvolací súd sa otázkou možného presunu dôkazného bremena z dovolateľky na žalované zaoberal len v súvislosti s tvrdením dovolateľky, že sprievodný list k návrhu zmluvy, samotný návrh zmluvy a jej uzavretie dňa 9. decembra 2014 a sprievodný list žalovanej 1/ zo dňa 10. decembra 2014 predstavujú uznanie záväzku žalovanej 1/ poskytovať dovolateľke podporu pre rok 2015. Odvolací súd týmto reagoval na argumentáciu dovolateľky, uvedenú v časti (E)(1) a (H)(5) odvolania proti rozsudku súdu prvej inštancie. Predmetné odvolanie neobsahovalo argumentáciu o presune dôkazného bremena z dovolateľky na žalované s poukazom na „kroky a úkony“ žalovanej 1/ a závery uznesenia NS SR sp. zn. 4MCdo/3/2011 z 27. februára 2012 a uznesenia Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 32/2012 z 13. marca 2012. Jedná sa teda o úplne novú argumentáciu (novotu), na ktorú odvolací súd nemohol v odôvodnení napadnutého rozhodnutia poskytnúť špecifickú odpoveď. Navyše z odôvodnenia predmetnej otázky je zrejmé, že ide v prvom rade o polemiku dovolateľky so skutkovými zisteniami súdov oboch inštancií a ich hodnotením vykonaných dôkazov.

70. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd dospel k záveru, že prípustnosť dovolania žalobkyně nie je daná v zmysle § 420 písm. f) CSP a ani v zmysle § 421 ods. 1 CSP, z dôvodu ktorého dovolanie odmietol (ako neprípustné) podľa 447 písm. c) CSP.

71. V dovolacom konaní úspešným žalovaným vznikol nárok na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobkyni, ktorá úspech nemala (§ 453 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP). Žalovanej 2/ však pre jej pasivitu v dovolacom konaní žiadne trovy nevznikli, preto jej dovolací súd (na rozdiel od žalovanej 1/) náhradu trov dovolacieho konania nepriznal (k uvedenému porovnaj R 72/2018). O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

72. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.